

Kindercentrum

Het Kompas

Hoek van Holland

Algemeen Pedagogisch Beleidsplan

De basis van ons handelen

Inhoudsopgave

Titel:	Paginanummer:
Inhoudsopgave	2/3
2026	4
Voorwoord	4
Inleiding	5
Visie & Missie, Doel	5/6
Basisdoelen, Proceskwaliteit, Structurele kwaliteit, Deskundigheid,	7
Toezicht en handhaving	7
1. Locatie en groepen	8/9
VVE, Levensovertuiging en Sociale achtergrond	10
2. Plaatsing	11
Stam – Basisgroepen	11/12
Open deurenbeleid	12/13
Plaatsingsbeleid, Rondleiding, Aanmelden/inschrijven	13/14
Intake gesprek, Wenbeleid	14
Brengen en Halen	15/16
Incidenteel ruilen van dagen, 3-Uursregeling	16
Grensoverschrijdend gedrag, Beroepskrachten, Stagiaires	17
3. Pedagogische doelen	17/18
Het pedagogisch beleid	18
- Het bieden van emotionele veiligheid	18
- Gelegenheid tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties,	18
- Gelegenheid tot het ontwikkelen van sociale competenties	19
- De kans zich waarden en normen van de samenleving eigen te maken	19/20
Partners in de opvoeding	20

4. De ontwikkeling van het kind centraal	21
- Sociaal-emotionele en persoonlijkheidsontwikkeling	21/22
Persoonlijke competentie, Sociale competentie, Waarden en Normen	22-24
- Spraak-taalontwikkeling	24
- Cognitieve ontwikkeling	25
- Motorische lichamelijke ontwikkeling	26
- Creatieve ontwikkeling	27
- Seksuele ontwikkeling	28-31
- Ontwikkeling van het kind, - volgen, - stimuleren, -zorgkinderen,	31/32
- Invulling van de doorlopende ontwikkellijn met het basisonderwijs,	32/33
- Overdracht intern, Mentorschap, Meldcode & Kindermishandeling	33
5. Het team	34
- Pedagogisch professionals en beroepskrachten, - scholing,	34
- Nederlandse taal, - teamoverleg	34
6. Veiligheid & Gezondheid	35
7. Ouderbeleid	35
- Oudercommissie, - klachtenregeling	36
Tot Slot	37

2026

Gezien de ontwikkelingen m.b.t. locatie wijzigingen, samenvoeging tweede kinderopvang organisatie in 2026, zal het Algemeen Pedagogisch beleidsplan op een aantal punten moeten worden herzien aan de nieuwe situatie. Door eventuele samenvoeging van twee kinderopvangorganisatie en dus ook alle professionals, zullen vooraf bijeenkomsten worden georganiseerd door directie en PBM/C van beide organisaties. Doel hierbij is uiteraard één pedagogisch beleid waar iedereen achter staat en ten uitvoer brengt, maar het plezier in werken met kinderen voorop plaatst.

Op basis van de huidige ontwikkelingen hebben directie, bestuur en OC gezamenlijk besloten om het Pedagogisch Beleidsplan 2025 op de huidige locatie van kc Het Kompas te handhaven tot daadwerkelijk vaststaat dat er over gegaan kan worden naar nieuwe locatie. Daar waar nodig is het pedagogisch Beleidsplan aangepast. Zie hiervoor de bijlage: Toevoeging Pedagogisch Beleid 2025.

Voorwoord

Onze samenleving wordt gekenmerkt door een groot aantal mogelijkheden tot ontplooiing.

Kindercentrum Het Kompas wil ouders¹ ondersteunen bij het combineren van werk, studie en zorg voor hun kinderen, zodat zij zich optimaal kunnen ontplooien. Tegelijkertijd willen wij bijdragen aan de ontwikkeling van kinderen. Wij verzorgen verantwoorde zeer flexibele kinderopvang voor kinderen, onafhankelijk van hun achtergrond, identiteit, lichamelijke- of geestelijke beperking.

Bij het kinderdagverblijf (kdv) met kinderen van 0 tot 4 jaar waarbij een kleinschalige groep baby & dreumes opvang van 0 tot 2 jaar en een peutergroep van 2 tot 4-jarigen beschikbaar is.

De vve peuterspeelzaal (psz) speciaal voor kinderen die nog niet naar de basisschool gaan met voor- en vroegschoolse educatie (vve) en vriendje Puk. De peuterspeelzaal kan gecombineerd worden met de peuteropvang. Zo is er altijd de mogelijkheid om voor- en na de openingstijden van de peuterspeelzaal uw kind op te laten vangen.

De voor- en buitenschoolse opvang (vso & bso) voor kinderen van 4 tot 13 jaar. 's-Morgens in alle rust de mogelijkheid om te ontbijten en na school en in de vakanties bij de bso, buiten het schoolgebouw, volop de ruimte om te spelen en zowel creatief als culinair bezig te zijn. Voor aankomende tieners is er bij de bso de 8+ groep waar verantwoordelijkheden en zelfstandigheid belangrijke speerpunten zijn.

Kinderopvang Het Kompas is zeer flexibele ingesteld doordat de opvang per 15 minuten afgenomen kan worden. Hierdoor hebben ouders een keuze in hoe vaak en hoelang zij opvang wensen. Ideaal voor werkende of studerende ouders waar de tijden van opvang wisselend zijn en is tevens te reserveren op momenten dat dit onverwachts nodig is. Ouders kunnen zelf hun pakket samenstellen en betalen alleen dat wat gereserveerd is. Zo blijft de opvang leuk en betaalbaar.

Voor verantwoorde kinderopvang is veel nodig, waaronder een algemeen pedagogisch beleidsplan en werkplan voor ons pedagogisch handelen bij de diverse opvangvormen. Het leveren van "goed werk" moet geen toeval zijn, maar het gevolg van planmatig werken. Het algemeen pedagogisch beleidsplan is dan ook geen "boekje voor op de plank", maar een handboek waarin staat wat wij doen en waarom. Dit algemeen pedagogisch beleid is door ons de afgelopen jaren ontwikkeld door een samenspel tussen kennis van de theorie en ervaringen uit de praktijk. Het beleid toetsen wij dagelijks aan onze nieuwe ervaringen en kennis, op basis waarvan wij van tijd tot tijd ons beleid zullen aanvullen en aanpassen. In onze visie mag het beleid geen statisch document worden. In het pedagogisch werkplan is het algemeen pedagogisch beleid vertaald naar de alledaagse praktijk en het pedagogisch handelen. De oudercommissie heeft adviesrecht op het algemeen pedagogisch beleidsplan en werkplan, en wordt hierin dus nauw betrokken.

¹ In het beleid gebruiken wij voor de leesbaarheid de term ouders, maar hiermee bedoelen wij zowel ouders als verzorgers en waar zij/haar staat wordt ook hij/zij bedoeld en vice-versa.

Inleiding

Wanneer u voor Het Kompas kiest, nemen wij uw kind graag op in ons kindercentrum. Dit gebeurt in huiselijke, ongedwongen en liefdevolle sfeer, zodat uw kind weldoordacht de kans krijgt te experimenteren, te ervaren en te ontdekken. Allemaal aspecten waardoor kinderen zelfvertrouwen ontwikkelen. Hiervoor is dit algemeen pedagogisch beleidsplan tot stand gekomen waarin we ons beleid vastleggen en ons houvast biedt bij onze dagelijks handelingen en zorgdraagt voor continuïteit en een eenduidige aanpak naar de kinderen. Een duidelijk pedagogisch beleid geeft ons als organisatie zo ook een toetsingsinstrument voor de kwaliteit in handen. Ons beleid bestaat uit diverse onderdelen:

- Het pedagogisch beleid;
- Het pedagogisch werkplan;
- Het logboek met beleidsplannen, achtergrondinformatie en protocollen.

In het pedagogisch beleid worden onze visie op het kind, onze pedagogische visie en onze doelstellingen beschreven. Er wordt uiteengezet hoe wij kinderopvang zien, wat wij belangrijk vinden en hoe wij de kwaliteit neerzetten. Sommige onderwerpen in het pedagogisch beleid zijn zo belangrijk en/of complex, dat er een specifiek beleid en/of protocol voor is opgesteld. Deze protocollen zijn overzichtelijk gebundeld in het logboek waar in dit pedagogisch beleid naar verwezen kan worden. Het Logboek ligt vrij ter inzage op de locatie en deels in te zien via de website. Naast het pedagogisch beleid is er een pedagogisch werkplan; een praktische uitwerking van het pedagogisch beleid. Hierin maken wij ons dagelijks pedagogisch handelen inzichtelijk. Per onderwerp is vastgelegd hoe wij handelen en waarom.

Visie & Missie

Een visie omschrijft de manier waarop je naar bepaalde zaken kijkt en vormt de basis voor alle handelingen. Een school heeft als hoofddoel dat er geleerd wordt, bij ons staat zorg en spelen op de eerste plaats. Bij Het Kompas wordt er ongedwongen en spelenderwijs geleerd ook tijdens de vrije tijd bij de bso. De uitwerking van onze visie ten aanzien van kinderopvang is als volgt:

“Wij zien een kind als een onbevangen individu met een eigen karakter en een eigen mening, welke wordt gerespecteerd. We zijn bewust van de verschillende achtergronden en spelen daarop in, ondanks de vele verschillen hebben kinderen één ding gemeen: ze brengen vrolijkheid. Wij vinden het belangrijk dat een kind echt kind mag zijn, het naar zijn zin heeft en in zijn waarde is, maar we verwachten wel wederzijds respect. Een kind moet zichzelf kunnen zijn. We gaan op zoek naar bepaalde zaken of ambities van het kind die we nog niet kennen en stimuleren de zelfstandigheid bij de kinderen zonder dit te forceren. We houden niet alleen rekening met de mogelijkheden en beperkingen van het kind, ook bekijken we of een kind toe is aan een volgende stap in zijn/haar ontwikkeling. Wij als medeopvoeders hechten veel waarde aan oprechte interesse en belangstelling voor kinderen.”

Onze missie ten aanzien van de opvang is als volgt:

“Het Kompas biedt verantwoorde flexibele kinderopvang van de hoogste kwaliteit: een plek waar je jezelf kunt zijn, plezier kunt hebben, veilig voelt, je kan ontwikkelen, je competenties kan ontplooien en waarden en normen heel normaal zijn. We bieden geborgenheid, vertrouwen en scheppen veiligheid voor de kinderen door het geven van duidelijkheid. We voelen ons betrokken bij de kinderen en bieden een luisterend oor aan de individuele kinderen in de groep: echte aandacht. Wij staan voor gezelligheid met structuur en humor. We creëren graag een warme en veilige haven met veel ruimte voor waardering en gelijkheid in een huiselijke sfeer. Plezier voor het kind is voor ons het belangrijkste, zolang het binnen de grenzen is.”

Wij zetten ons in om kinderen zich te laten ontwikkelen tot mensen die:

- om kunnen gaan met gevoelens;
- zelfvertrouwen hebben, op kunnen komen voor zichzelf en anderen;

- hun eigen talenten onderkennen en benutten;
- zelfstandig zijn;
- sociaalvaardig zijn en respect hebben voor zichzelf, anderen en hun omgeving; - vertrouwd zijn geraakt met de eigen cultuur en andere culturen;
- zich actief inzetten middels participatie in de maatschappij, nu en later.

Wij hebben ons algemeen pedagogisch beleid hiertoe niet gebaseerd op één specifieke methode of theorie. Wij zijn een openbare kinderopvang waar alle kinderen, ongeacht hun achtergrond en identiteit, welkom zijn en hangen niet één specifieke levensmethode aan. Wij zijn van mening dat, door het aanhangen van één methodiek, je kansen laat liggen omdat de focus voornamelijk op dat ene specifieke onderwerp ligt. Wij vinden het belangrijk om in ons beleid de focus op al deze onderwerpen te leggen. Ons algemeen pedagogisch beleid is daarom eclecticisch, een samenstelling van algemeen wetenschappelijk geaccepteerde pedagogische visies. KC Het Kompas kiest zodoende voor een pragmatische aanpak, voor het beste van alle werelden tezamen. Wij sluiten hiermee aan op 'Het Pedagogisch kader kindercentra' 0-4 jaar en 4-13 jaar en de in de Wet Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang (IKK).

De kinderopvang ondersteunt ouders bij het combineren van arbeid, studie en zorg voor hun kinderen, zodat ouders zich optimaal kunnen ontplooiën. Tijdens deze uren neemt de kinderopvang de zorg en verantwoordelijkheid voor de kinderen tijdelijk van de ouders over en fungeert zoals een vervanging van de thuissituatie. Het Kompas is daarom een belangrijke opvoedingsomgeving in het leven van een kind. Wij zijn een verlenging van de opvoeding thuis en daarvoor betrokken bij het gezin. In het belang van de kinderen en ouders is het belangrijk dat de opvoedsituatie van thuis zo goed mogelijk met het kindercentrum op elkaar is afgestemd. Hiervoor is regelmatig contact met de ouders, de school, uitwisseling van informatie, openheid, communicatie en respect voor elkaars normen en waarden van groot belang. Kinderen en ouders moeten zich thuis voelen bij ons en met plezier naar de opvang komen.

Doel

Doel van Kindercentrum Het Kompas, zoals in de statuten is vastgelegd:

“Het bieden van opvang aan kinderen van nul tot dertien jaar zulks op verzoek van ouders, verzorgers, bedrijven en instellingen, waarbij aan de kinderen volledige ontplooiingsmogelijkheden worden geboden, onder leiding van door de stichting aangestelde personen en voorts het verrichten van al hetgeen met het vorenstaande in de ruimste zin verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn.” Pedagogisch doel van Kindercentrum Het Kompas:

“Het opvangen, verzorgen en begeleiden van kinderen van nul tot dertien jaar in speciaal hiervoor ingerichte ruimtes, volgens de visie van Kindercentrum Het Kompas zoals opgesteld in het pedagogisch beleidsplan. Het personeel ondersteunt deze visie en is gemotiveerd vanuit deze visie te werken. We scheppen een veilige omgeving waar de kinderen zich prettig voelen en zichzelf kunnen zijn, zodat ze zich vanuit deze veilige basis kunnen ontwikkelen tot zelfstandige, sociale mensen met zelfvertrouwen, verantwoordelijkheidsgevoel en respect voor zichzelf, anderen en hun omgeving. Dit in goed overleg met de ouders/verzorgers.”

Wij verwelkomen de kinderen warm en liefdevol en de groep is als een tweede thuis waar kinderen een veilige, warme en rustige plek vinden waar zij gericht worden verzorgd en in hun eigen tempo spelenderwijs kunnen groeien en ontwikkelen.

De ontwikkeling van de kinderen wordt continue gestimuleerd. Wij begeleiden kinderen in hun exploratie en alteratie. Het is ons doel de kinderen een stimulerende en uitdagende omgeving te bieden en hen te stimuleren om deze omgeving en zichzelf te ontdekken. Kinderen worden zo spelenderwijs geprikkeld en uitgedaagd op alle ontwikkelingsgebieden.

Basisdoelen

Kinderopvang kan een positieve invloed hebben op de ontwikkeling van kinderen maar moet daarvoor wel van goede kwaliteit zijn. Reden om de pedagogische kwaliteit van de opvang voortdurend te versterken. De Wet Kinderopvang regelt de kwaliteit, de financiering en het toezicht op de kinderopvang. Een houder van een kindercentrum biedt verantwoorde kinderopvang aan. Opvang die bijdraagt aan een goede en gezonde ontwikkeling van het kind in een veilige en gezonde omgeving.

De kwaliteitseisen in de wet Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang (IKK) zijn gebaseerd op de pedagogische basisdoelen van professor J.M.A. Riksen-Walraven en zijn vanaf 1 januari 2018 van kracht: - Een gevoel van emotionele veiligheid;

- Gelegenheid tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties;
- Gelegenheid tot het ontwikkelen van sociale competenties;

De kans zich waarden en normen van de samenleving eigen te maken.

Vanaf hoofdstuk 3. Gaan we hier verder op in.

Naar aanleiding van deze doelen, stelde Riksen-Walraven ook een veelgebruikt kwaliteitsmodel voor de kinderopvang op. Dit model maakt onderscheid tussen proceskwaliteitskenmerken en structurele kwaliteitskenmerken. Beide aspecten dragen bij aan een goede kwaliteit in de kinderopvang.

Proceskwaliteit

Bij proceskwaliteit gaat het om de leer- en ontwikkelervaringen die kinderen opdoen in de opvang, oftewel dat wat een kind ervaart in de groep en met zichzelf. Het is het fundament van welbevinden en betrokkenheid en van een positieve ontwikkeling van kinderen. De pedagogisch professional heeft hierin een sleutelrol. De kwaliteit van de interactie tussen pedagogisch professional en kind is de belangrijkste factor voor proceskwaliteit.

Structurele kwaliteit

Structurele kwaliteitskenmerken zijn randvoorwaarden in beleid en organisatie. Zij oefenen invloed uit op de dagelijkse verzorging en opvoeding van kinderen. Het gaat om zaken als een pedagogisch beleidsplan, een doelgericht programma, de groeps grootte- en samenstelling, het aantal vierkante meters van de binnen- en buitenruimte, veiligheid, hygiëne, bijscholing en personeelsbeleid en de keuze van (spel)materialen.

Deskundigheid

Om als kindercentrum een stevige rol in te nemen in de basis zijn verschillende vormen van deskundigheid nodig:

- Pedagogische deskundigheid (voor alle pedagogische beroepen);
- Specifieke deskundigheid (beroep specifiek): deskundigheden waarmee beroepskrachten in verschillende pedagogische werkvelden zich van elkaar onderscheiden;
- Samenwerkingsdeskundigheid (interprofessioneel): de deskundigheid om vanuit generieke én verschillende pedagogische specialismen productief samen te werken; In samenwerkingsverbanden als de brede school, maar ook voor allerlei werk in teamverband.
- Samenwerking met ouders en vrijwilligers is een belangrijk onderdeel bij alle bovengenoemde typen deskundigheid.

Toezicht en handhaving kwaliteitseisen

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor handhaving van de kwaliteitseisen aan kinderopvang en peuterspeelzalen. De GGD-kinderopvanginspectie houdt in opdracht van de gemeenten toezicht op de locaties. Ook Het Kompas wordt jaarlijks bezocht en het meest recente inspectierapport is te vinden op de website van Het Kompas en op www.lrkp.nl)

Het Kompas ervaart de inspecties als zeer leerzaam en bespreekt adviezen in het teamoverleg en tijdens de kwartaal besprekingen met het bestuur. Inspecteurs kinderopvang van de GGD 's gebruiken het Veldinstrument observatie pedagogische praktijk om de pedagogische praktijk van kindercentra en peuterspeelzalen te beoordelen. Instellingen die vve uitvoeren, ondergaan gemiddeld om de drie jaar een verdiepend onderzoek uitgevoerd door de GGD.

1. Locatie en groepen

Het Kompas is in 2005 gestart met het bieden kinderopvang in de vorm van een peuterspeelzaal (PSZ). In 2006 is er uitgebreid met een buitenschoolse opvang (BSO) en kunnen ouders kiezen voor peuteropvang. Sinds 1 oktober 2017 kunnen er ook baby's & dreumesen worden opgevangen in een kleinschalige groep bij het kinderdagverblijf.

In 2016 is de harmonisatiewet ingevoerd en zijn de kwaliteitseisen van peuterspeelzaal en kinderdagverblijf gelijkgetrokken. Ieder kind tussen de twee en vier jaar heeft recht op acht uur opvang per week verdeeld over twee dagdelen, 40 weken per jaar. Kinderen tussen de twee en vier jaar met een indicatie Extra Spelen en Leren en/of Gelijke Kansen afgegeven door het CJG, ontvangen automatisch bij de leeftijd van 2 ½ jaar acht uur per week extra opvang verdeeld over vier dagdelen, 40 weken per jaar. Bij de hele dagopvang is dit 12 uur per week verdeeld over gemiddeld twee dagen per week van zes uur. Deze extra uren worden gesubsidieerd door de gemeente Rotterdam. De ouderbijdrage wordt berekend op werkende en niet werkende ouders.

Kindercentrum Het Kompas is sinds 2010 gevestigd aan de Mercatorweg 50a te Hoek van Holland en biedt kinderopvang aan voor kinderen tussen de 0 en 13 jaar ongeacht geloofsovertuiging, geestelijke en/of lichamelijke beperking, van binnen en buiten Hoek van Holland, op één locatie buiten de schooldeuren. De locatie is centraal gelegen tussen de drie basisscholen en grenst aan wijkgebouw De Hoekstee als 'Huis van de Wijk' waarin begin september 2018 o.a. ook het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) vestigt. Het Kompas heeft tevens de beschikking over een belevingstuin met speelelementen, rijdend materiaal en veel groen.

Er zijn vijf ruimtes bedoeld voor kinderopvang en vijf algemene ruimtes ingericht als toiletgroep, was/verschoonruimte, garderobe, magazijn en kantoor/administratie. Het Kindercentrum is bereikbaar via de hoofdentree en via de centrale hal naar de diverse bovengenoemde ruimtes. De buitenruimte is aangrenzend aan het wijkgebouwcomplex en zowel binnen- als buitenom veilig bereikbaar. De tuin is omheind, voorzien van veel groen en er bevinden diverse speelelementen en een afsluitbare berging voor het buitenspeelgoed.

In de directe omgeving bevinden zich nog openbare speeltuintjes, voetbalkooi/terrein, bos, waterspeeltuin en kinderboerderij. Het centrum (dorp) en de basisscholen liggen op vijf minuten loopafstand en met de (bak)fiets tien minuten van de duinen en het strand.

Kindercentrum Het Kompas is 52 weken per jaar geopend van 7.00 tot 18.00 uur, op erkende feestdagen gesloten (nieuwjaarsdag, 2^e paasdag, Koningsdag, Hemelvaartsdag, 2^e Pinksterdag en 1^e en 2^e Kerstdag). Bij Kindercentrum Het Kompas kan m.u.v. de peuterspeelzaal flexibele opvang per 15 minuten worden afgenomen. Tevens is maatopvang mogelijk voor ouders met een onregelmatig werkrooster.

Aangezien het doel van de diverse opvangvormen op verschillende vlakken uiteenloopt, door de leeftijd van de kinderen en wijze van opvang, volgen hieronder de subdoelen:

- ve Peuterspeelzaal van 2 jaar tot start basisonderwijs:

Een ontwikkelingsgerichte preventieve basisvoorziening voor kinderen van twee tot vijf jaar, waar peuters kunnen komen spelen, ontmoeten en ontdekken in een stimulerend pedagogisch klimaat, waarbij er wordt gewerkt via de richtlijnen van de Voor- en Vroegschoolse Educatie (vve) met het programma Uk & Puk (Puk-totaal).

Het Kompas heeft twee peuterspeelzaalgroepen; De Kapitein en De Kajuit beide geopend op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag van 8.15 tot 12.15 uur. De peuterspeelzaal is tijdens de vakantieweken en erkende feestdagen gesloten.

- ve Peuteropvang van 2 jaar tot start buitenschoolse opvang:

Is een combinatie van twee soorten opvang; enerzijds peuterspeelzaalwerk en anderzijds kinderdagopvang. Kinderen kunnen voor en na de peuterspeelzaal worden opgevangen aansluitend op de openingstijden van de peuterspeelzaal. Net als de peuterspeelzaal is de peuteropvang bedoeld voor kinderen van

twee tot vijf jaar. Peuteropvang is mogelijk op iedere dag dat het kind de peuterspeelzaal bezoekt, maar ook als het kind de peuterspeelzaal niet bezoekt vanaf 12.00 uur. De peuteropvang is 52 weken per jaar geopend van 7.00 tot 18.00 uur, tijdens de erkende feestdagen is de peuteropvang gesloten.

- Baby & dreumes opvang (KDV) van 0 tot 2 jaar:

Speciaal voor de allerkleinsten in een eigen veilige, lichte en comfortabele ruimte waarin maximaal 5 tot 9 kinderen kunnen worden opgevangen. Er wordt rust, regelmaat, geborgenheid en veel persoonlijke aandacht geboden zodat ieder kind zich veilig en prettig voelt. Een dutje doen kan in de aangrenzende maar aparte goed geventileerde ruimte met rustige kleuren en veilige bedjes. Het kinderdagverblijf is 52 weken per jaar geopend van 7.00 tot 18.00 uur, tijdens de erkende feestdagen is de groep gesloten.

- Voorschoolse Opvang (VSO) vanaf 4 jaar tot einde basisschoolleeftijd:

Voor alle basisschoolkinderen die in en buiten Hoek van Holland naar school gaan met een rustige start van de dag in een gezellige ruimte met voldoende tijd voor het opeten van het meegebrachte ontbijt. Het Kompas zorgt voor thee of melk en brengt de kinderen op tijd naar betreffende school waarbij de kleuters tot in de klas worden begeleid. Kinderen die buiten Hoek van Holland naar school gaan worden door taxi/busje bij het Kompas voor de deur opgehaald. De pedagogisch professionals begeleiden de kinderen tot in de taxi/bus. De VSO is tijdens de schoolweken iedere morgen om 7.00 uur geopend tot een kwartier voor aanvang school/ophaaltijd. De VSO is tijdens de erkende feestdagen gesloten.

- Buitenschoolse Opvang (BSO) van 4 tot 8 jaar en van 8 tot 13 jaar:

Vakkundige en huislijke opvang na de dagelijkse schooltijd maar ook tijdens de vakantieweken en bij studie- en collectieve vrije dagen. De BSO is voor alle basisschoolkinderen. De kinderen worden lopend of met (bak) fiets uit school opgehaald en kinderen die buiten Hoek van Holland de basisschool bezoeken, worden tot aan de voordeur van het Kompas met taxi/busje afgezet. De opvang is op deskundige, speelse en veilige wijze in vertrouwelijke herkenbaar ingerichte ruimtes. Het Kompas heeft BSO-groep De kapitein voor 4 tot 8-jarigen en De Kombuis voor kinderen van 8 tot 13 jaar met speciaal TienPlus programma. De BSO is 52 weken per jaar geopend van 7.00 tot 18.00 uur, tijdens de erkende feestdagen is de BSO gesloten.

- TienPlus (8+) vanaf 8 jaar tot middelbare schoolleeftijd:

De tieners worden begeleid naar zelfstandige en sociale pubers. Geen betutteling maar wel aandacht voor verantwoordelijkheden durven en kunnen nemen.

Nadat kinderen formeel afscheid hebben genomen van de 8+, bieden wij de mogelijkheid aan dat het kind ingeval van een calamiteit altijd naar Het Kompas mag en kan komen. Vooral in het 1^e jaar van het vervolgonderwijs is dit voor ouders een geruststellende gedachten. De 8+ is gelijk geopend/gesloten met de BSO.

VVE is Voor- en Vroegschoolse Educatie. De Vroegschoolse educatie is gericht op kinderen in de kleuterklassen (t/m gr. 3) van het basisonderwijs. Voorschoolse educatie wordt voorafgaand aan de schoolperiode aangeboden aan kinderen van 0-4 jaar, in peuterspeelzalen, peuteropvang en kinderdagverblijven. VVE is een manier van werken binnen de kinderopvang waarbij je bewust de verschillende ontwikkelingsgebieden van de kinderen stimuleert door middel van spel en activiteiten.

De doelstelling van het vve beleid is om te voorkomen dat kinderen achterblijven in hun ontwikkeling. Er zijn verschillende vve programma's en Het Kompas werkt met het vve programma Uk & Puk, daar deze het beste aansluit bij de basisscholen in Hoek van Holland. Door bij ons in de opvang bewust alle ontwikkelingsgebieden te stimuleren krijgen kinderen een betere start op de basisschool en vergroten we hun kans op een goede schoolloopbaan.

Uk & Puk is speciaal ontwikkeld voor de kinderopvang en bij Het Kompas geïntegreerd bij de baby en dreumes groep, peuterspeelzaal en peuteropvang. Spelen staat centraal in Uk & Puk want spelen is ontdekken en groeien. Door de Uk & Puk activiteiten leren baby's, dreumesen en peuters nieuwe vaardigheden door actief bezig te zijn en lekker te spelen. Uk & Puk is een totaalprogramma; de activiteiten stimuleren de spraak- en taalvaardigheid, sociaal emotionele- en motorische en zintuiglijke vaardigheden. Ook geeft Uk & Puk de eerste rekenprikkel.

De kinderen ontwikkelen zich op een speelse manier met vriendje Puk, het speelkameraadje van de kinderen. Hij/zij maakt altijd wel iets mee wat de kinderen herkennen, zoals op vakantie gaan of ziek zijn. Hij biedt troost en is een vriendje waarbij baby's, dreumesen en peuters zich veilig voelen. Puk is de schakel tussen pedagogisch professional en het kind.

Alle kinderen worden altijd door vaste professionals op vaste dagen en in een vaste groepsruimte opgevangen. Bij minder kinderen, b.v. bij vakanties of op dagen met een (structureel) lage bezetting mogen wij als kindercentrum groepen incidenteel samenvoegen, waarbij de voorwaarden zijn dat er van beide groepen pedagogisch professionals aanwezig zijn en dat er wordt voldaan aan een kloppende BKR. Ouders geven hier schriftelijk toestemming voor. Bij meerdere zieke pp-ers streven wij er naar om de groepen zoveel mogelijk in bestaande opzet te continueren, echter bij overmacht wordt samengevoegd. Ouders worden hierover z.s.m. via de app en bij het brengen geïnformeerd.

Levensovertuiging en sociale achtergrond

Ieder kind heeft ouders met een eigen levensovertuiging en sociale achtergrond. Dit maakt ieder kind uniek. De pedagogisch professionals tonen hier respect voor en zullen hun manier van begeleiden aanpassen aan de behoefte van het kind.

Het Kompas vindt het belangrijk dat kinderen zich thuis voelen. In groepsverband maakt het kind kennis met waarden en normen die gericht zijn op veiligheid, respect voor elkaar en ontplooiingsmogelijkheden. De pedagogisch professional heeft hierin een voorbeeldfunctie.

Op basis van een goede relatie leert het kind waarden en normen die buiten de gezinssituatie voorkomen. Vanuit deze veilige startpositie kan het kind de samenleving gaan verkennen. Wij willen kinderen respect voor de natuur en voor alles wat leeft meegeven, ieder kind is welkom bij ons, ongeacht afkomst of geloofsovertuiging en hier wordt zoveel mogelijk rekening mee gehouden. Denk hierbij b.v. aan bidden voor de lunch.

2. Plaatsing

Volgens de wet moet de kinderopvang aantoonbaar aandacht besteden aan het aantal beroepskrachten in relatie tot het aantal kinderen per leeftijdsgroep. Per 1 januari 2019 is er wijziging toegepast in het beroepskracht-kindratio (BKR). Deze wijziging heeft als doel om beter aan te sluiten bij de ontwikkelingsfasen van de kinderen. Voorheen mocht er één pedagogisch professional in haar eentje voor vier baby's zorgen. Per 1 januari 2019 is dat veranderd naar één pedagogisch professional op drie baby's. De peuters vanaf 2 jaar gaan naar de peuteropvang/speelzaal. Dit betekent dat wanneer er één pedagogisch professional in de groep staat, er maximaal 8 peuters opgevangen mogen worden. Als er twee pedagogisch professionals in de groep staan, is er een maximum van 16 peuters.

Bij de bso geldt dat het minimaal aantal in te zetten beroepskrachten in relatie tot het aantal aanwezige kinderen op een kindercentrum wordt bepaald op basis van een formule; op www.1ratio.nl/bkr is een handige rekentool en vindt u de rekenregels.

Bij combinatiegroepen dagopvang/buitenschoolse opvang en peuterspeelzaalwerk/buitenschoolse opvang geldt dat het minimaal aantal in te zetten beroepskrachten in relatie tot het aantal aanwezige kinderen in een combinatiegroep dagopvang/buitenschoolse opvang of peuterspeelzaalwerk/buitenschoolse opvang wordt bepaald op basis van tabel 1 en op basis van de rekenregels, waarbij een kind van 4 jaar tot de leeftijd waarop het basisonderwijs eindigt, wordt beschouwd als een kind van 3 tot 4 jaar.

De samenstelling van de groepen wisselen per dag en soms per uur. Wij werken met horizontale en verticale groepen, afhankelijk van het aantal aanwezige kinderen. Dit betekent dat de kinderen zoveel mogelijk met hun eigen leeftijdgenootjes in een groep zijn, alleen als de BKR dit toelaat worden groepen samengevoegd en ook dan geldt de BKR (zie www.1ratio.nl).

Tijdens openingstijden worden pedagogisch professionals ingezet volgens de BKR en bij aanwezigheid van maar 1 pedagogisch professional is een tweede volwassen professional als achterwacht aanwezig. Zo zijn er gedurende de openingstijden van het kindercentrum altijd twee personen aanwezig. Het kan zeer sporadisch voorkomen dat bij aanvang van de dag of als kinderen van school worden gehaald een pedagogisch professional max. 10 min. alleen in de opvang aanwezig is, echter is op dat moment altijd iemand van het aangrenzende wijkgebouw aanwezig en is er altijd een professional van Het Kompas telefonisch te bereiken die binnen 5 minuten aanwezig kan zijn bij de locatie.

Stam- Basisgroepen

De kinderopvang vindt plaats in stamgroepen voor KDV en PSZ/PO en basisgroepen bij de BSO, de groeps grootte is afhankelijk van de leeftijdsopbouw en biedt naast veiligheid ook stabiliteit.

- *Stamgroepen*: Kinderen, vooral jonge kinderen, hebben behoefte aan een bekende, veilige omgeving. Deze vertrouwde omgeving bestaat enerzijds letterlijk uit de omgeving, de ruimte waar een kind verblijft, en anderzijds is het van belang dat mensen die het kind ziet vertrouwd zijn; dit zijn de pedagogisch professionals en de andere kinderen van de groep. In de leeftijd tot 1 jaar krijgen de kinderen daarom hooguit 2 vaste beroepskrachten toegewezen waarvan per dag ten minste 1 beroepskracht aanwezig is in de groep van dit kind. Als er drie pedagogisch professionals ingezet moeten worden dan is de derde beroepskracht eveneens een vast gezicht voor de kinderen.

Een *stamgroep* is een vaste groep kinderen in de dagopvang met een eigen groepsruimte. Een kind maakt in de week gebruik van hooguit 2 verschillende groepsruimten. Bij activiteiten kunnen kinderen de stamgroep verlaten. De maximale grootte van de stamgroep wordt dan tijdelijk losgelaten.

Een *stamgroep ruimte* is een vaste, bekende ruimte waar kinderen spelen, begeleid en verzorgd worden.

Bij Het Kompas zijn zowel bij de baby & dreumes groep, peuterspeelzaal en peuteropvang op vaste dagen bekende vaste pedagogisch professionals aanwezig. In geval van afwezigheid bij vakantie en ziekte van de vaste pedagogisch professionals, wordt een vaste invalkracht uit het team van Het Kompas ingezet. Zij is geregeld in de groep aanwezig en de kinderen zijn bekend met deze beroepskracht. Kinderen mogen bij de dagopvang gebruikmaken van maximaal twee groepsruimtes, bij het spelen in een andere ruimte vanwege een speciale activiteit geldt deze regel niet.

Wel blijft het aantal kinderen per beroepskracht van toepassing, ten aanzien van het totaal aantal aanwezige kinderen bij de locatie.

De stamgroep wordt tevens verlaten in onderstaande situaties:

- Wanneer een kind een leeftijd heeft bereikt dat het van stamgroep gaat veranderen en gaat kennismaken in de nieuwe groep;
- Wanneer er sprake is van een lage bezetting in de groep(en), bijvoorbeeld tijdens vakantieperiodes of studiedagen;
- Wanneer er door de ouders extra opvang is aangevraagd en dit, rekening houdend met de BKR, niet in de stamgroep te realiseren is;
- Indien er niet direct plaats is op de aangevraagde dagen of een gedeelte daarvan, wordt dit bij de aanmelding met de ouders besproken. Op een dergelijk moment wordt de mogelijkheid geboden om buiten de stamgroep om met de opvang te starten. Deze afwijking van de stamgroep en de duur daarvan worden in het contract vastgelegd;
- Bij het samen openen en sluiten aan het begin en het einde van de dag;
- Bij calamiteiten zoals bijvoorbeeld een eventuele ontruiming (Indien er van de stamgroep wordt afgeweken, behalve wanneer het een activiteit betreft, wordt dit vooraf aan de ouders kenbaar gemaakt en wordt ouders om toestemming gevraagd.)

Basisgroepen: De samenstelling van de groepen bij de BSO kan wisselen, dit i.v.m. kinderen die gebruik maken van maat- of flexibele opvang. Deze kinderen worden altijd in dezelfde groep opgevangen waarvan per dag ten minste 1 bekende pedagogisch professional aanwezig is.

Bij Het Kompas starten de kinderen altijd in hun eigen basisgroep verdeeld in De Kapitein 4 tot 8 en De Kombuis 8 tot 13-jarigen.

Na het eet- en drinkmoment kunnen alle kinderen bij en met elkaar spelen (opendeurenbeleid). Net als in een groot gezin. De grotere kinderen helpen de kleinere en de kleinere leren van de grote. Zowel jongens als meisjes in de leeftijd van 4 t/m 13 jaar kunnen bij rustige dagen in één groep worden opgevangen. Het is de taak van de pedagogisch professionals om een sportieve, rustige, gezellige sfeer te creëren. Alle activiteiten zijn gebaseerd op de principes 'spelend leren' en 'lerend spelen' en dus stimulerend voor de ontwikkeling en persoonlijke competenties van de kinderen. Ouders en kind worden voor plaatsing en bij wijziging van groep geïnformeerd in welke basisgroep het kind dagelijks verblijft en welke pedagogisch professional op welke dag in de groep is. De pedagogisch professionals die voor een kind zorgen, zijn tevens het aanspreekpunt voor de ouders en natuurlijk voor het kind.

Open deurenbeleid

Is; dat kinderen op verschillende tijden de basisgroep kunnen verlaten en dan gebruik maken van verschillende ruimtes, zowel binnen als buiten. Ons open deurenbeleid beschrijft op welke momenten de kinderen de basisgroep kunnen verlaten en van welke ruimtes de kinderen dan gebruik kunnen maken. Wanneer de kinderen in het kader van ons open deurenbeleid tijdens activiteiten de basisgroep verlaten, wordt de maximale omvang van de basisgroep tijdelijk losgelaten. Wel blijft het aantal kinderen per pedagogisch professional van kracht, toegepast op het totaal aantal aanwezige kinderen op de locatie. Door middel van de open deuren beleid hebben kinderen de mogelijkheid om zich bewust te worden van zichzelf; wat vind ik leuk om mee te spelen, met wie speel ik graag, bij welke pedagogisch professional voel ik me op mijn gemak, in welke ruimte voel ik mij op mijn gemak. Tevens stimuleren we de bewustwording van de ander en de omgeving.

Door kinderen de mogelijkheid te geven om te spelen buiten de basisgroep, vergroot je de kleine wereld van het kind. Het kind ziet dat andere groepsruimtes er anders uitzien, ander speelgoed hebben. Het spelen buiten de stamgroep creëert meer spelmogelijkheden, de kinderen kunnen zo vrij kiezen

waar ze het liefst mee spelen of met welke activiteit zij mee willen doen. Bij het Kompas kunnen de kinderen gebruik maken van de drie opvangruimtes en de buitenspeelplaats. Om duidelijkheid te creëren naar het kind wordt het open deurenbeleid slechts op vaste momenten van de dag mogelijk gemaakt, deze momenten zijn:

- Tijdens de buiten speel momenten;
- Tijdens vrijspeel momenten en georganiseerde activiteiten;
- Gezamenlijke viering van (culturele) feesten.

Er geldt alleen een open deuren beleid als de pedagogisch professionals aangeven dat het bij de keuze van de dag hoort. Het belangrijkste uitgangspunt is dat kinderen altijd eerst rustig samen komen in de vertrouwde stam/basisgroep met vertrouwde kinderen. Vanuit deze rustige start mogen kinderen zelf kiezen waar zij gaan spelen. Tevens is een belangrijk uitgangspunt dat eet en slaap momenten altijd binnen de stamgroep is.

De BSO-kinderen mogen na toestemming, met het open deuren beleid naar de kinderdagopvang groep, om bijvoorbeeld te helpen of samen te spelen met een broertje of zusje. Belangrijk uitgangspunt hierbij is dat de BSO-kinderen de rust in de groep niet mogen verstoren. Is dit wel het geval dan kan de pedagogisch professional van de groep het kind vragen terug te gaan naar de BSO.

Plaatsingsbeleid

Ieder kind is welkom bij kindercentrum Het Kompas. Enkel, als de begeleiding veel zwaarder is vanwege een beperking van het kind, wat de opvang onverantwoord (kan) maken verwijzen wij door naar een andere kinderopvang, waar het kind meer bekwaam kan worden opgevangen. Moeilijke kinderen kennen wij niet! De pedagogisch professionals van Het Kompas hebben ruime ervaring in het opvang van kinderen die tijdelijk of doorlopend meer aandacht nodig hebben (ADDD, ADHD, Autisme, sensorische gevoeligheid, PDD-NOS, lichamelijke- of geestelijke beperking). Kinderen die nieuw komen en bijna de leeftijd bereiken om door te stromen naar een nieuwe stamgroep plaatsen we in overleg met ouders soms alvast in de nieuwe stamgroep. Dit omdat we het pedagogisch gezien onverantwoord vinden dat er voor het kind te veel wisselingen in een korte periode plaatsvinden. Ouders tekenen voor akkoord. (Zie ook protocol Plaatsingsbeleid).

Rondleiding

Wanneer (aanstaande) ouders vóór inschrijving meer willen weten over ons kindercentrum en willen ervaren of ze het juiste gevoel hebben bij Het Kompas, dan zijn zij altijd van harte welkom. Een afspraak maken geniet de voorkeur zodat wij alle tijd hebben voor een kennismakingsgesprek en uitgebreide rondleiding, maar is niet noodzakelijk. Ouders vinden het vaak juist prettiger om onverwachts sfeer te komen proeven, iets wat Het Kompas zeker onderschrijft. Tijdens de kennismaking en rondleiding wordt het gehele kindercentrum getoond, inclusief buitenruimte en wordt er gesproken over onze visie, dagindeling en alle bijbehorende zaken. Uiteraard is er volop ruimte voor vragen.

Aanmelden/Inschrijven

Als ouders na kennismaking en rondleiding belangstelling hebben voor de opvang bij Het Kompas kan het kind aangemeld worden via het aanmeldformulier, te verkrijgen via de website en bij de locatie. Na aanmelding ontvangen de ouders eerst een concept van de gemaakte afspraken en de ouderbijdrage berekening inclusief eventuele tegemoetkoming van de belastingdienst. Na akkoord volgt de definitieve inschrijving en plaatsingsbevestiging en vullen ouders het intakeformulier in dat voor de 1^e opvang dag van het kind plaatsvindt. Als de duplo plaatsingsovereenkomst door beide partijen getekend is de opvang vastgelegd en zijn de Algemene Voorwaarden van Stichting Kindercentrum Het Kompas van kracht.

Intakegesprek

Na het inschrijven en voor de start van de opvang vindt er een intakegesprek plaats. Voor dit gesprek zal een afspraak worden gemaakt door een pedagogisch professional met de nieuwe ouders. Tijdens dit gesprek worden er afspraken gemaakt met ouders over bijv. het eten, slapen, halen en brengen, allergieën etc. en wordt een toestemmingsformulier ingevuld m.b.t. media, beeldmateriaal, uitstapjes e.d. Alle documenten worden veilig bewaard en wij volgen hierbij het protocol Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG).

Wenbeleid

Wennen is niet verplicht bij Het Kompas, de keuze is geheel aan de ouders. Samen wordt bekeken wat voor zowel kind als ouders belangrijk is. We adviseren ouders om wel gebruik te maken van een wenperiode.

Kinderen vanaf de babyleeftijd komen gemiddeld bij circa 2/3 maanden voor het eerst naar de baby & dreumes groep. Op één van de afgesproken wendagen is tevens het intakegesprek met de ouder(s). Zo zorgen we ervoor dat de ouder(s) in buurt is/zijn terwijl het kind in de groep verblijft en raken zowel ouders als kind vertrouwd aan de nieuwe omgeving, de kinderen en de pedagogisch professionals.

Het wennen bij de peuteropvang/speelzaal is mogelijk van een uurtje tot een dagdeel, net waar de behoefte ligt. Kinderen die van het KDV doorstromen gaan gemiddeld vier weken voor hun tweede verjaardag wennen bij de groep waar het kind geplaatst wordt van peuteropvang of speelzaal. De kinderen zijn al bekend met de ruimten, pedagogisch professionals en kinderen waardoor de overstap gemakkelijk verloopt.

Uit ervaring is gebleken dat een middagje wennen bij de BSO voldoende is. We nodigen ouders en kind uit direct na school mee te lopen naar de BSO, wat te drinken en eten en in overleg met de ouders laten zij hun kind een uurtje alleen bij de BSO. Kinderen die intern doorstromen naar de BSO gaan gemiddeld een maand voor hun vierde verjaardag alvast meedraaien in de BSO-groep waar het kind wordt geplaatst.

Kinderen vanaf ongeveer 8 jaar gaan naar bso De Kajuit. Samen met de aankomende pubers maken zij gebruik van de 8+. Dit gaat altijd in overleg met de ouders om samen te bekijken of dat het kind de overstap aan kan. Rond de tiende verjaardag van een kind start ook het zelfstandig van school naar BSO lopen/fietsen. Uiteraard gebeurt dit geleidelijk en onder begeleiding, in overleg met de ouders en net wat het kind (al) aankan. Naast het zelfstandig van school naar bso gaan, kan er (geleidelijk) worden uitgebreid naar zelfstandig buiten spelen en naar huis gaan. Dit gebeurt met duidelijke afspraken, die samen met ons, de ouders en het kind worden gemaakt.

Het is altijd mogelijk om kinderen extra door Het Kompas op te laten vangen, mits de groepsgrootte en BKR dit toelaat. Voor de continuïteit worden de kinderen altijd in dezelfde stam- basisgroep opgevangen. Mocht het toch gebeuren dat de groepsgrootte en samenstelling dit niet toelaat, dan kan in overleg met de ouders het kind in een andere stam- basisgroep opgevangen worden. Ouders tekenen vooraf voor akkoord. Mocht een kind om wat voor reden dan ook niet kunnen wennen, dan wordt in overleg met de ouders bekeken hoe we dit gezamenlijk het beste kunnen op te lossen. We kijken met name naar de eventuele reden waarom een kind niet kan wennen. Is het de omgeving, het slapen, het voeden, de groep? Door dit in kaart te brengen kan er gekozen worden voor bijvoorbeeld een langere wenperiode, kortere dagdelen, later brengen en eerder op halen, opvangtijd opbouwen, slaap/rust tijden aanpassen, moeder komt tussendoor zelf voeden, eigen knuffel o.i.d. meebrengen etc.

We vinden het heel belangrijk dat niet alleen het zich prettig en veilig voelt bij Het Kompas, maar ook de ouders. Het is voor hen, zeker bij het eerste kind dat naar de opvang gaat, net zo spannend!

Brengen en halen

Onze opvangtijden zijn flexibel door de mogelijkheid om per 15 minuten af te nemen (m.u.v. de peuterspeelzaal). Echter vinden wij het belangrijk dat wij precies weten welke en hoeveel kinderen aanwezig zijn, i.v.m. de veiligheid voor het kind en de BKR.

Voor alle opvangvormen geldt:

Het brengen geschied bij de hoofdentree, u geeft uw kind af aan de professional van Het Kompas en eventuele bijzonderheden kunnen worden doorgegeven. U kunt ook altijd telefonisch contact opnemen met de betreffende groep van uw kind, of via de ouderapp.

- Brengen:

Bij de *peuterspeelzaal* is i.v.m. het vve programma belangrijk dat het kind op tijd aanwezig is. Tussen 8.15 en 8.30 uur kunnen de kinderen worden gebracht.

De ouders van de *baby & dreumes* groep brengen hun kind op de afgesproken tijd.

Kinderen die gebruik maken van de *VSO* kunnen tussen 7 uur en een kwartier voor dat de betreffende basisschool aanvangt of taxi/busje voor de deur staat gebracht worden. Kinderen die zelfstandig naar school mogen vertrekken op het afgesproken tijdstip en de overige kinderen worden door een vaste professional naar school gebracht. De kinderen van de groepen 1 en 2 worden altijd tot in de klas gebracht. Ouders van kinderen die zelfstandig naar de BSO mogen komen, hebben vooraf een zelfstandigheidverklaring ingevuld en ondertekend.

Tijdens collectieve vrije dagen en in de vakantieweken moeten de BSO-kinderen persoonlijk door de ouders tot aan de deur worden gebracht. Op deze wijze weten wij dat een kind gearriveerd is. Kinderen die zelfstandig naar de BSO komen is van tevoren met de ouders een tijdstip afgesproken. Mocht het kind dan nog niet aanwezig zijn, dan wordt er eerst door de pedagogisch professional naar huis en/of ouders gebeld en volgt indien nodig het protocol vermissing.

- Halen:

Bij de *peuterspeelzaal* wordt de deur om 12.00 uur geopend en direct nadat iedereen is opgehaald, maar uiterlijk om 12.15 uur, gesloten. Kinderen die aansluitend gebruik maken van de *peuteropvang* en (nog) niet in de betreffende groep aanwezig zijn, worden voordat de deur wordt opengezet door de eigen pedagogisch professional naar de betreffende groep gebracht of opgehaald. Daar de opvang aangrenzend is blijven jassen en tassen op de vertrouwde plek.

Baby's & dreumesen worden volgens afgesproken tijd in de groep of in centrale ruimte opgehaald.

De BSO-kinderen worden tijdens de schoolweken door een bekende pedagogisch professional uit school opgehaald. Er wordt op school op een vaste plek verzameld en als de groep compleet is via de veiligste route naar de BSO gelopen of gefietst. Ouders van BSO-kinderen die zelfstandig naar huis of (sport)club mogen is van tevoren de zelfstandigheidsverklaring afgesproken de tijden van vertrek bij de BSO en indien van toepassing tijd van aankomst en of het kind telefonisch moet laten weten of het goed thuis is gekomen.

Bij het intakegesprek wordt afgesproken wie het kind ophaalt. Mocht dit door iemand anders zijn, dan verzoeken wij de ouders om de persoon kennis te komen maken met de pedagogisch professionals. Als er door een calamiteit een ander dan met de ouders afgesproken persoon, die wij niet kennen wordt opgehaald, dienen de ouders dit telefonisch door te geven met vermelding van naam en relatie t.o.v. het kind. Tevens dienen deze personen zich te legitimeren alvorens zij het kind mogen meenemen. Bij twijfel wordt altijd contact met de ouders opgenomen om te checken en wordt het kind niet meegegeven, ook niet aan derden als de ouder van tevoren niets aan ons heeft doorgegeven.

Ouders die hun kind door personen onder de 18jaar laat ophalen dienen hiervoor schriftelijke toestemming te geven. Is er geen toestemming dan wordt het kind niet meegegeven.

- Breng- en haalmomenten:

Bij zowel bij het brengen als halen bij het kindercentrum wordt informatie uitgewisseld tussen ouders en de pedagogisch professionals die relevant is voor de opvang van het kind of thuissituatie. Door een goede afstemming over en weer zullen de pedagogisch professionals in staat zijn om de kinderen beter te begrijpen en te begeleiden.

Bij de dagopvang (tot de eerste verjaardag) wordt gedurende de dag een persoonlijk samengesteld logboek bijgehouden hoe de dag van het kind is verlopen. Dit kan gaan over bijv. slapen tot voeding en ontwikkeling of bijzonderheden. Maar ook leuke, grappige gebeurtenissen en geïllustreerd met eventueel een tekening, plakwerk of foto.

Wij vinden het belangrijk dat ouders en kinderen elkaar na het brengen gedag zeggen en de ouders en kinderen bij het ophalen melden dat zij weggaan. Dit schept duidelijkheid voor het kind en in het kader van waarde en normen bevordert het de sociale cohesie. Tevens weten wij dan direct wie de opvang verlaten en zien we erop toe dat de deur na vertrek goed is gesloten. Het gebruik van mobiele telefoons is binnen niet toegestaan; wij vinden het belangrijk dat er tijdens het breng/haalmoment alle aandacht is voor elkaar; kind, ouder(s) en professionals.

Incidenteel ruilen van dagen.

Er bestaat de mogelijkheid om incidenteel dagen te ruilen als dit binnen dezelfde week gebeurt. Dit kan echter alleen wanneer er voldoende ruimte is, de samenstelling van de groep het toelaat en de bkr op orde is.. Over de beslissing is geen discussie mogelijk. Wel kan de directie worden benaderd bij eventuele onduidelijkheden. Er kan niet worden geruild vanwege ziekte of vakantie of vanwege sluitingsdagen van de basisscholen.

3-uurs regeling

Voor de flexibiliteit van kindercentrum Het Kompas is het mogelijk om ten hoogste drie uur per dag (niet aaneengesloten) minder beroepskrachten in te zetten dan volgens de BKR is vereist, maar nooit minder dan de helft van het benodigde aantal professionals. Bij Kindercentrum Het Kompas zijn tijdens de openingsuren uren (7.00-18.00 uur) als er kinderen aanwezig zijn altijd de vereiste beroepskrachten in de groep aanwezig zoals bepaald in de BKR. Het komt zeer incidenteel voor dat er afgeweken wordt van de inzet van beroepskrachten. Als er i.v.m. de bezetting slechts 1 beroepskracht ingezet hoeft te worden is een tweede professional altijd in het kindercentrum aanwezig. Indien van toepassing, passen we de 3uurs regeling op de volgende wijze toe:

KDV maandag t/m vrijdag; alleen tussen 07.00-7.30uur, 13.00 en 15.00uur als de meeste kinderen slapen/rusten en de beroepskracht pauze heeft en 17.00-18.00uur. Ter ondersteuning is er altijd een tweede volwassen professional bij de locatie als achterwacht aanwezig;

VSO maandag t/m vrijdag; alleen tussen 7.00 en 8.00 uur als er slechts één beroepskracht nodig is, de tweede ingeroosterde professional telefonisch bereikbaar en binnen tien minuten bij de locatie aanwezig is, tevens kan een beroep worden gedaan op de KDV-professional(s), de achterwacht en personeel van het aangrenzende wijkgebouw.

BSO maandag t/m vrijdag: er zijn twee BSO-groepen met ieder één pedagogisch professional op tien kinderen aanwezig; als er slechts één groep aanwezig is (i.v.m. mindere bezetting) fungeert het kdv/po of de achterwacht als extra ondersteuning;

Bij het ophalen van de kinderen uit school is altijd een achterwacht bij de locatie aanwezig zodat de beroepskracht bij kdv/po niet alleen achterblijft. Tijdens de vakantieweken en op vrije dagen zijn altijd twee beroepskrachten aanwezig en anders is dezelfde drie-uursregeling van toepassing als boven omschreven. In het rooster registeren we de werk- en pauzetijden wanneer verantwoord wordt afgeweken van de BKR, op basis van het dagritme bij ons kindercentrum, dit rooster is inzichtelijk bij de locatie. Waarom en wanneer er wordt afgeweken van de BKR wordt tevens tijdens de rondleiding en intakegesprek aan de ouders medegedeeld.

Grensoverschrijdend gedrag

Onder grensoverschrijdend gedrag wordt verstaan: “elke vorm van bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard die de ene persoon ten opzichte van de andere persoon actief of passief opdringt, waardoor ernstige schade wordt of dreigt te worden toegebracht aan die persoon in de vorm van fysiek letsel of psychische stoornissen’.

Grensoverschrijdend gedrag is bij kindercentrum Het Kompas onacceptabel en we zullen er alles aan doen om dit te voorkomen. Dat doen we door enerzijds afspraken te maken en gedragsregels op te stellen, en anderzijds door elkaar aan te spreken of wanneer grensoverschrijdend gedrag wordt geconstateerd melding te doen bij de directie of een externe vertrouwenspersoon.

→ Zie voor meer informatieprotocol Waarden en Normen; Grensoverschrijdend gedrag/ Ongewenste Omgangsvormen/ Agressie en Geweld.

Beroepskrachten

Alle professionals zijn in het bezit van een passende beroepskwalificatie en voldoen aan de opleidingseisen gesteld in de cao-kinderopvang. Daarnaast zijn alle werkzame personen in het bezit van een recente Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) en gekoppeld in het personenregister. Tevens is eenieder in het bezit van een geldig (kinder-)EHBO en/of BHV-diploma, dat middels de jaarlijkse herhalingslessen up-to-date wordt gehouden.

Stagiaires /BBL

Naast de beroepskrachten kan het team mede bestaan uit stagiaires, hooguit 1 per groep per dag. Deze stagiaires kunnen afkomstig zijn van mbo of hbo-beroepsopleidingen. Elke stagiaire heeft een vaste werkbegeleider en zij voeren allerlei opdrachten uit zowel individueel als in groepsverband en werkzaamheden buiten de groep.

Wanneer een (nieuwe) professional wil starten bij kc Het Kompas als pedagogisch professional maar nog niet de juiste diploma's bezit, kan kc Het Kompas een BBL-traject aanbieden als daar ruimte voor is. De zogenoemde beroeps begeleidende leerweg. De pedagogisch professional in spé volgt dan een opleiding die kwalificeert voor de kinderopvang en is tegelijkertijd (deels) inzetbaar op locatie als groepshulp. De formatieve inzetbaarheid wordt te allen tijde schriftelijk vastgelegd in overeenstemming met de werkbegeleider en wordt er rekening gehouden met de opleidingsfase waarin de stagiaire zich bevindt, dit o.a. voor formatieve inzet.

3. Pedagogische doelen

De pedagogische doelen zijn nader uitgelegd en vastgelegd in de wet- en regelgeving. De uitwerking verduidelijkt de betekenis van verantwoorde kinderopvang en biedt een kader bij het pedagogisch beleid en de praktijk. Bovendien biedt de uitwerking een kader voor het toezicht en biedt het daarnaast nog steeds voldoende ruimte voor een eigen pedagogische invulling, in afstemming met de oudercommissie. Dit betekent dat wij als kinderopvangondernemer verantwoorde kinderopvang bieden, waaronder wordt verstaan:

- Het in een veilige en gezonde omgeving bieden van emotionele veiligheid aan kinderen;
- Het bevorderen van de persoonlijke en sociale competentie van kinderen
- De socialisatie van kinderen door overdracht van algemeen aanvaarde waarden en normen.

De nadere uitwerking is: In het kader van het bieden van verantwoorde kinderopvang, draagt kindercentrum Het Kompas er in ieder geval zorg voor dat, rekening houdend met de ontwikkelingsfase waarin kinderen zich bevinden:

Op een sensitieve en responsieve manier met kinderen wordt omgegaan, respect voor de autonomie van kinderen wordt getoond en grenzen worden gesteld aan en structuur wordt geboden voor het gedrag van kinderen, zodat kinderen zich emotioneel veilig en geborgen kunnen voelen;

- Kinderen spelenderwijs worden uitgedaagd in de ontwikkeling van hun motorische vaardigheden, cognitieve vaardigheden, taalvaardigheden en creatieve vaardigheden, teneinde kinderen in staat te stellen steeds zelfstandiger te functioneren in een veranderende omgeving;

- Kinderen worden begeleid in hun interacties, waarbij hen spelenderwijs sociale kennis en vaardigheden worden bijgebracht, teneinde kinderen in staat te stellen steeds zelfstandiger relaties met anderen op te bouwen en te onderhouden,
- Kinderen worden gestimuleerd om op een open manier kennis te maken met de algemeen aanvaarde waarden en normen in de samenleving met het oog op een respectvolle omgang met anderen en een actieve participatie in de maatschappij.

In de praktijk wordt er gehandeld zoals in dit algemeen pedagogisch beleidsplan beschreven is en in het pedagogisch werkplan is dit concreet uiteengezet waarbij wij met de invulling van de verschillende aspecten rekening houden met de ontwikkelingsfase en leeftijden van de kinderen.

Het stimuleren van kinderen om een volgende stap te zetten in hun ontwikkeling vraagt een andere aanpak bij baby's dan bij schoolkinderen. De verschillende aspecten van verantwoorde kinderopvang vragen niet om een bepaald resultaat te bereiken in de ontwikkeling van een kind, maar om een bepaalde inspanning te leveren, bijvoorbeeld het stimuleren van de sociale vaardigheden van een kind.

Het pedagogisch beleid

Het juiste pedagogisch klimaat opent de deur naar een optimale ontwikkeling voor ieder kind. Ons beleid is gebaseerd op de vier pedagogische basisdoelen die in de wet kinderopvang beschreven zijn en aangevuld met partners in opvoeding.

Het bieden van emotionele veiligheid;

De basis van al het handelen van de pedagogisch professionals is het bieden van een gevoel van veiligheid voor het kind. Hierbij is een stabiele omgeving waarin liefde voelbaar en een vertrouwensrelatie met de pedagogisch professional onmisbaar zijn. Vaste rituelen, dagritme en regels zorgen ervoor dat kinderen zich zeker voelen en vanuit een veilig basis durven zij de wereld te gaan ontdekken. Persoonlijk contact met de pedagogisch professional, een vertrouwde omgeving, vaste stam- en basisgroepen, bekende pedagogisch professionals op vaste dagen en de aanwezigheid van bekende groepsgeenootjes dragen bij aan het verkrijgen van een veilig gevoel. Het bieden van veiligheid is van primair belang, voor zowel het individuele kind als voor het kind in de groep, zowel fysiek als emotioneel. Niet alleen omdat het bijdraagt aan het welbevinden van een kind maar ook omdat een onveilig klimaat het realiseren van de andere ontwikkelingsgebieden in de weg staat.

- gelegenheid tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties;

De capaciteiten van een kind hangen samen met wat een kind in aanleg heeft gekregen. Het uitbouwen van die aanleg moet het kind zelf doen. Wij willen kinderen helpen zichzelf te leren kennen, zelfstandig te worden en een positief zelfbeeld te krijgen (persoonlijke competenties). Elk kind is uniek en waardevol. Wij accepteren kinderen zoals ze zijn en wij hebben vertrouwen in het vermogen van kinderen. Kinderen hebben vanaf de geboorte een innerlijke motivatie om te leren lopen, praten en contact te maken met anderen. Zij leren wat nodig is voor het leven. Kinderen leren binnen het eigen vermogen, tempo en op geheel eigen wijze. Het eigen en unieke ontwikkelingstempo van het kind is voor ons maatgevend in de begeleiding van de kinderen.

Kinderen worden in hun hele ontwikkeling gestimuleerd; lichamelijk, verstandelijk en sociaal-emotioneel. Als pedagogisch professional is het belangrijk dat we een kind niet over- en ondervragen en dat de pedagogisch professionals oog hebben voor de ontwikkelingsmogelijkheden van het individu, persoonlijke talenten ontdekken en de mogelijkheid bieden deze te ontwikkelen. Daarom besteden we naast groepsprocessen ook aandacht aan het individuele kind. Door ervaringen leren kinderen en hun kijk op de wereld wordt als het ware gekleurd door de dingen die ze meemaken; leren door hun omgeving. Het ene kind zal daarom anders op een situatie reageren dan het andere kind, omdat ze met een andere bril kijken.

Belangrijk voor de persoonlijke competentie van ieder kind is het aanbieden van een rijke voorbereide omgeving en diverse activiteiten waarbij alle ontwikkelingsgebieden aan bod (kunnen) komen. De pedagogisch professionals houden dus altijd rekening met de ontwikkelingsfase, de leeftijden en interesse van de kinderen.

- gelegenheid tot het ontwikkelen van sociale competenties;

Kinderopvang is bij uitstek de plek om kinderen te plaatsen in een sociale omgeving. Kinderen zien leeftijdsgenootjes maar ook kinderen die jonger en ouder zijn dan zij. Kinderen leren veel van elkaar. Ze kijken naar elkaar en imiteren elkaar. Kinderen maken samen plezier en sluiten vaak hun eerste kindervriendschappen. Ze worden uitgedaagd om nieuwe en andere dingen te doen.

Door met elkaar in een groepsruimte te zijn en een groep te vormen, zullen kinderen zich sociaal moeten aanpassen. In een groep gelden bepaalde regels; soms moet een kind op zijn beurt wachten, het moeten delen met andere kinderen etc. Kinderen eten en drinken samen, er worden verjaardagen of andere feesten gevierd, maar ook wordt er deelgenomen aan gezamenlijke activiteiten als: samen wandelen, samen zingen, samen luisteren naar een verhaal, etc.

Hoe ouder het kind hoe groter het sociale aspect onderling is. Peuters doen bijv. meer samen met andere kinderen dan baby's. De pedagogisch professionals zullen dit proces volgen en indien nodig sturen. Ook zijn er weleens conflicten onderling: kinderen pakken iets van elkaar af, doen elkaar pijn, zijn boos of jaloers op elkaar. In hun proces van groter groeien, leren ze

o.a. om voor zichzelf op te komen, hun woede-uitbarstingen niet op ieder willekeurig moment te laten escaleren en hoe ze met anderen kunnen omgaan. Veel van deze leermomenten zullen kinderen leren door ze zelf te ervaren en zelf op te lossen. Soms hebben kinderen hier wat hulp bij nodig van een volwassene. Belangrijk hierbij vinden we dat de pedagogisch professional het kind zelf laat nadenken over mogelijke oplossingen i.p.v. als volwassene kant en klare oplossingen aan te bieden.

Bij baby's en dreumesen bestaat het sociale aspect voor het grootste gedeelte uit de sociale relatie tussen pedagogisch professional en kind. Een kind zal zich aan (een) pedagogisch professional(s) hechten en vanuit deze sociale context van veiligheid zich verder ontwikkelen. Oudere kinderen kunnen al leren hoe ze hun gevoelens onder woorden kunnen brengen, zodat ze aan een ander duidelijk kunnen maken wat iets met hen doet. De pedagogisch professional heeft hierbij een coachende rol.

- de kans zich waarden en normen van de samenleving eigen te maken

Wij vinden het binnen de werkwijze van Het Kompas erg belangrijk om kinderen te helpen een bepaald gevoel van eigenwaarde en een positief denkbeeld te ontwikkelen. We zijn van mening dat vanuit een positief denkbeeld en zelfvertrouwen een kind de wereld kan ontdekken. Waarden en normen die we vanuit onze visie essentieel vinden en om die reden de kinderen mee willen geven zijn: Zelfvertrouwen;

- Positief zelfbeeld;
- Eerlijkheid;
- Respect;
- Sociaal zijn;
- Verantwoordelijkheidsgevoel;
- Eigen keuzes maken;

Pedagogisch professionals proberen het kind het gevoel te geven dat ze onvoorwaardelijk worden geaccepteerd. Hierbij is het van belang dat het kind begrijpt en/of voelt dat bepaald ongewenst gedrag wordt 'afgekeurd' om het gedrag en niet om de persoon. Actief luisteren is een basishouding van onze pedagogisch professionals in het contact met onze kinderen. Wat zegt een kind werkelijk? Wat wil het duidelijk maken? Het is een onderdeel van respectvolle communicatie. Een pedagogisch professional sluit zoveel mogelijk aan bij het kind, door het kind te volgen (waar kijkt de baby naar?), aan te sluiten bij de behoeften van een kind (een kind dat moe is naar bed brengen; een peuter die beweeglijk is proberen bewegingsruimte te bieden enz.), en ontvangstbevestigingen geven op initiatieven van een kind. Het kind zal zich dan 'gehoord' en 'gezien' voelen en hierdoor neemt zijn/haar zelfvertrouwen toe. Door echt aan te sluiten bij behoeften van kinderen, ervaart een kind een vrijheid om te ontdekken en te ervaren. Het kind wordt dus geprikkeld om **zelf eigen keuzes** te maken en initiatieven te nemen.

Respect houdt voor ons in dat een kind zijn gevoel mag uiten. Op deze manier kan het kind gevoelens verwerken en duidelijk maken wat hem/haar bezig houdt en wat het voelt. De pedagogisch professional beschikt over inlevingsvermogen en kan aansluiten bij wat ze ziet en voelt bij het kind. Zij brengt regelmatig gevoelens van het kind onder woorden; een kind mag boos of verdrietig zijn als het zich zo voelt, maar ook blij en uitgelaten. De pedagogisch professionals kunnen suggesties bieden hoe hiermee om te gaan en het kind wordt hierin serieus genomen zonder het erger te maken dan het is. Het tonen van gevoelens is zowel voor de pedagogisch professional als voor het kind van belang, dat betekent ook dat wat de pedagogisch professional laat horen en zien, in overeenstemming moet zijn met wat zij denkt en voelt. Als de pedagogisch professional haar ware gevoel toont is zij open en **eerlijk** en laat ze het kind zien wie ze werkelijk is. Zou ze dit niet doen dan merkt het kind een 'tegenstijdigheid' en ervaart dit als 'gemaakt', 'onoprecht' of 'onbetrouwbaar'. Er zou dan geen sprake zijn van een relatie die gebaseerd is op waardering en **respect**. Door respectvol met de kinderen om te gaan hopen we dat kinderen ook leren om respect voor zichzelf en hun omgeving te ontwikkelen. Iedere keer als een kind bij ons komt, vinden we het belangrijk dat het kind bijdraagt in zijn ontwikkeling een **sociaal** mens te zijn. Het kind leert spelenderwijs **verantwoordelijkheidsgevoel** te ontwikkelen voor zichzelf, de anderen kinderen en zijn omgeving. → *Zie ook het Protocol Waarden en Normen*

- partners in opvoeding

We zetten ons van harte in om een goede samenwerking met ouders op te bouwen. Ouders hebben immers ook een eigen 'pedagogisch beleid' met ideeën over hoe kinderen zich zouden moeten ontwikkelen, over wat goed voor hen is en hoe er met kinderen moet worden omgegaan. Vanaf de eerste kennismaking tussen Het Kompas, ouders en kinderen starten we met het bouwen van een vertrouwensrelatie waarin alles bespreekbaar is en moet zijn.

Voor zowel de ouders als voor kinderen is het belangrijk en prettig dat er bij het kindercentrum en in de situatie thuis enige mate van overeenkomst is over opvoedingsideeën (voor zover praktisch mogelijk en haalbaar). Dat zorgt namelijk voor een gelijkende aanpak op beide plekken. Hierdoor voelen kinderen zich op beide plekken veilig en dit komt hun ontwikkeling zeker ten goede.

Bij de dagelijkse breng- en haal momenten is er altijd een informatie-uitwisseling tussen ouders en pedagogisch professional van het kind. Om goed te begrijpen wat er in een kind omgaat en daar goed op te kunnen reageren, moet de pedagogisch professional een kind goed kennen. Dat betekent niet alleen dat een pedagogisch professional bij Het Kompas in vaste groep met vaste kinderen werkt, maar óók op de hoogte is van de ervaringen die het kind op andere plekken, zoals thuis en op school opdoet. Hierdoor voelt het kind zich begrepen en veilig. Hetzelfde geldt natuurlijk ook voor ouders; ook zij zullen hun kind beter begrijpen en beter kunnen reageren wanneer zij op de hoogte zijn van dingen die het kind bij het kindercentrum heeft meegemaakt.

Onze pedagogisch professionals bespreken zeer regelmatig hoe het met het kind gaat en - als dat nodig is - wat we samen kunnen doen als het even niet gaat zoals we verwachten. Naast het jaarlijks oudergesprek, wordt altijd extra tijd en ruimte gemaakt om met elkaar in gesprek te gaan. Dit kan zowel op verzoek van de ouders, maar ook door Het Kompas. Met deze betrokkenheid tussen ouders en kindercentrum hebben kinderen optimaal profijt van twee opvoedomgevingen: thuis en de opvang, met elk hun eigen specifieke karakter, kansen en mogelijkheden. Om dit in goede banen te leiden is er het protocol Mentorschap.

Als blijkt dat er meer nodig is dan het Kompas kan bieden of als ouders meer ondersteuning wensen, worden eventuele externe deskundigen ingeschakeld. Er is met het CJG, wijkteam Hoek van Holland, de logopedie etc. nauw contact en er zijn structureel overlegvormen waarbij kinderen die net even wat meer nodig hebben worden besproken. Er wordt in overleg met de ouders gekeken wat het beste is en er wordt een behandelingsplan opgesteld. In het behandelingsplan worden de taken verdeeld en volgt een tijdlijn met frequente evaluatiemomenten.

4. De ontwikkeling van het kind centraal

Kinderen hebben van nature de drang om zich te ontwikkelen. Ieder kind doet dat op zijn eigen unieke manier, afhankelijk van zijn aanleg en temperament. Volwassenen begeleiden kinderen hierbij om hun eigen mogelijkheden te exploreren. Het is hun verantwoordelijkheid om een stimulerende en veilige omgeving te creëren. De pedagogisch professionals begeleiden de kinderen in hun exploratie en ontwikkeling en stimuleren de kinderen om hun omgeving en zichzelf te ontdekken en hun eigen richting hierbinnen te bepalen.

In dit hoofdstuk zetten we de verschillende ontwikkelingsfasen van de kinderen uiteen, hoe de ontwikkeling van het kind wordt gevolgd en gestimuleerd, de invulling van de doorlopende ontwikkellijn met het basisonderwijs, overdracht intern bij Het Kompas en het mentorschap.

- de sociaal-emotionele en persoonlijkheidsontwikkeling

Een pasgeboren baby is volkomen afhankelijk van de mensen die hem verzorgen. Baby's laten hun behoeften duidelijk blijken door middel van huilen (behoefte aan slaap, eten, drinken, troost, aandacht). De baby gaat reageren op bekende gezichten en stemmen, toont emotie als hij opgepakt wordt en probeert contact te maken. Langzaamaan gaat het kind meer contacten leggen, een uitgestoken hand pakken, kiekeboe spelen en leert aanwijzingen op te volgen.

De wereld van dreumesen draait nog voornamelijk om zichzelf. Tijdens hun spel hebben ze nog weinig anderen nodig. Natuurlijk zoekt een dreumes wel interactie, bijvoorbeeld door te lachen, knuffelen of te protesteren, maar meestal worden deze mensen nog niet echt opgenomen in het spel.

Zo rond het tweede jaar vindt een verandering plaats. Een peuter gaat zich wat meer naar buiten richten en raakt geïnteresseerd in wat anderen doen. Op deze leeftijd speelt het kind nog wel naast andere kinderen in plaats van met andere kinderen. Ze genieten van elkaars aanwezigheid en imiteren soms elkaars spel. Pogingen tot het maken van contact gebeuren meestal non-verbaal, door elkaar aan te raken, te duwen, te slaan en het geven of afpakken van speelgoed. Rond het derde jaar volgt het begin van samenspelen, waarbij de communicatie steeds belangrijker wordt. Samen delen, zich enigszins in de situatie van de ander inleven en in staat zijn zich aan regeltjes en afspraken te houden, zijn kenmerken hiervan. De steeds groter wordende buitenwereld gaat een steeds belangrijkere plaats innemen in de belevenis van het kind.

Kenmerkend voor het schoolkind is dat het kind nu echt buiten de familie treedt. Het kind staat open voor sociale regels en wil "erbij" horen. In de groep bestaan allerlei ongeschreven wetten en regels waaraan het zich dient te houden. Spel neemt een belangrijke plaats in en vriendschappen zijn vaak langdurig.

Sociale ontwikkeling; Binnen de groep is de omgang met elkaar heel belangrijk. De kinderen worden gestimuleerd om elkaar te waarderen, te respecteren en rekening te houden met elkaar. De kinderen wordt geleerd dat ze niet alleen aan zichzelf maar ook aan anderen moeten denken. Dit betekent dat het kind even moet wachten totdat de ander uitgepraat is of totdat de ander klaar is met een bepaald speeltje. De kinderen worden serieus genomen en geaccepteerd zoals ze zijn. Kinderen worden vrijgelaten of ze mee willen doen aan een bepaalde activiteit. En geeft een kind bijvoorbeeld aan alleen te willen spelen dan wordt daar ruimte voor gecreëerd. Samen spelen vinden we belangrijk, maar er moet ook ruimte zijn om iets alleen te doen.

De baby's zijn vooral individueel bezig. Ze beleven plezier aan elkaar door o.a. naar elkaar te kijken, te luisteren en elkaar aan te raken. De beroepskracht stimuleert het samen liedjes zingen, boekjes lezen, spelletjes doen en knutselen. Het verschonen en voeden zijn de momenten dat de kleine baby's extra aandacht krijgen, door met ze te knuffelen, te praten en spelletjes te doen.

Bij de grotere kinderen (dreumesen en peuters) wordt het groepsgebeuren belangrijker. De kinderen zijn meer gericht op het met elkaar samenzijn in de groep. Ze leren dat ze niet alleen aan zichzelf moeten denken maar ook rekening moeten houden met de andere (kleinere) kinderen. De beroepskracht stimuleert de oudere kinderen om mee te helpen met de verzorging van de kleine baby's door ze bijv. het speentje te laten geven of te troosten door het wipstoeltje te wiegen.

Kinderen ontwikkelen ook vriendschappen met elkaar. Ze herkennen hun groepsgeenootjes en bij binnenkomst zijn de kinderen blij elkaar te zien. Er wordt door de grotere kinderen bewust gekozen naast wie men aan tafel zit of met wie men iets wil doen. Door de beroepskracht wordt natuurlijk in de gaten gehouden dat er geen kinderen buiten de groep komen te staan. Door dit samen leven, samen spelen, dingen delen, elkaar helpen en van elkaar leren, leert het kind zijn sociale kwaliteiten kennen en te ontwikkelen.

Emotionele ontwikkeling; We vinden het belangrijk dat de kinderen de gelegenheid krijgen om hun gevoelens zoals boosheid, angst, verdriet en vreugde te uiten. De beroepskracht zorgt dat zij er is voor het kind, dat er ruimte en ook tijd is te luisteren naar deze emoties. We nemen de gevoelens van de kinderen serieus; bij vallen niet ontkennen dat het pijn doet door te zeggen “je bent al zo’n grote jongen”. Huilen mag! We proberen het gevoel van het kind onder woorden te brengen. (Je vindt het niet leuk hè, dat papa nu weggaat).

Het kind moet zichzelf kunnen zijn, maar we leren het kind ook waar de grens is, wat wel en niet kan (je mag boos zijn, maar je mag niet slaan). Het is belangrijk dat de pedagogisch professional, luistert, begrip toont, maar ook duidelijke grenzen biedt in de groep.

We zijn ons ervan bewust dat je het verdriet van het kind ontkent door het kind af te leiden of iets anders aan te bieden, toch blijkt dit soms nodig om het kind over zijn verdriet heen te helpen. Baby’s uiten hun gevoelens doorgaans door te huilen. De beroepskracht zal de oorzaak van dit gedrag opsporen en, als het mogelijk is, wegnemen. Is er geen aanwijsbare reden, dan zal er gekeken worden naar een oplossing waar het kind zich het prettigst bij voelt. In zo’n situatie probeert de beroepskracht het kind gerust te stellen door op een rustige toon tegen het kind te praten, te benoemen wat zij doet.

Wij zien dat ook kinderen onderling goed in staat zijn elkaar te troosten of over angsten heen te helpen. Kinderen die bang zijn iets nieuws te proberen worden vaak door kinderen die wel durven over een drempel heen geholpen. Blijven er voor een bepaalde activiteit, speelgoed o.i.d. angstgevoelens bestaan bij een kind dan zal de beroepskracht naar eigen inzicht handelen. Bepaald speelgoed kan bijvoorbeeld een tijdje van de groep worden verwijderd als een kind daar echt bang voor is. Soms zal een pedagogisch professional ervoor kiezen een kind stap voor stap te laten wennen door extra aandacht en uitleg. Op al deze manieren zorgen we voor een emotioneel veilige omgeving voor het kind. Bij (plotselinge) gedragsverandering wordt er altijd eerst naar een oorzaak gezocht (bijv. verandering van slaap- of eetgewoontes, de komst van een broertje of zusje, verhuizing enz.). De pedagogisch professionals spelen hierop in en kunnen daar eventueel in een spel of kringgesprek aandacht aan schenken. Goede oudercontacten zijn hierbij van groot belang, zodat op de situatie thuis ingespeeld kan worden.

- persoonlijke competentie;

Kinderen moeten de gelegenheid krijgen tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties als; zichzelf leren kennen, zelfstandigheid, een positief zelfbeeld en vertrouwen te hebben, veerkrachtig, flexibel en creatief te zijn. Deze competenties stellen een kind in staat om allerlei typen situaties of problemen adequaat aan te pakken en zich goed aan te passen aan veranderende omstandigheden. Hiervoor accepteren wij kinderen zoals ze zijn en hebben vertrouwen in het vermogen van kinderen. Hiermee willen we kinderen voorbereiden op een volwaardige deelname aan de steeds veranderende samenleving waarin samenwerken, creativiteit, communiceren, probleemoplossend en kritisch denken, sociale en culturele vaardigheden van belang zijn.

Exploratie en spel zijn de belangrijkste middelen voor kinderen om greep te krijgen op hun omgeving. Verkenning (onderzoek) en spel worden bevorderd door de inrichting van de ruimtes en het aanbod van kansrijke oefensituaties, materialen en activiteiten. Daarnaast zijn de vaardigheden van de beroepskrachten in het uitlokken en begeleiden van spel en de aanwezigheid van goede relaties met bekende leeftijdsgenoten van essentieel belang.

In alle groepen bieden we de kinderen de gelegenheid om hun persoonlijke competenties ontwikkelen. Dit begint al bij de baby's en wordt afhankelijk van het niveau van het kind steeds verder uitgebreid. Bijvoorbeeld door bij het aankleden wordt de baby gestimuleerd om zelf de armen in de mouwen te steken en laten we de baby's ervaren hoe materialen aanvoelen door het aanbieden van speeltjes met verschillende structuren.

Vanaf de dreumesleeftijd wordt dit uitgebreid naar zichzelf aan- en uit kleden en bijvoorbeeld zelf een boekje laten kiezen dat hij/zij voorgelezen wil hebben.

Doordat de verschoningsruimte aangrenzend aan de groepsruimte is, kunnen de peuters zelfstandig naar het toilet en naar de kraan terwijl de beroepskracht toch een oogje in het zeil kan houden. Daarnaast verleggen we de grenzen door een activiteit steeds een stapje moeilijker te maken, bijvoorbeeld met puzzels.

Tijdens het eten laten we het kind zoveel mogelijk zelfstandig eten en drinken. Ook het opruimen van het speelgoed wordt met zijn allen spelenderwijs gedaan waarbij de pedagogisch professional de kinderen tot helpen aanspoort door het geven van kleine opdrachten die leuk en uitdagend zijn.

In de groepsruimten is vrijwel al het speelmateriaal op kind hoogte neergezet, zodat kinderen zelf kunnen kiezen en pakken. Ook wordt het in alle groepen gestimuleerd dat grotere kinderen de kleinere helpen. Zelfstandigheid speelt ook een rol in het contact met anderen. Als een kind bijv. iets van een ander kind wil, stimuleren we het om dat zelf te vragen, in plaats van naar de beroepskracht toe te komen. Dit zelfstandig dingen proberen en laten slagen, ontdekken waar je goed in bent, geeft het kind zelfvertrouwen. We laten het kind zoveel mogelijk vrij in dit proberen en ontdekken en stimuleren dit door het geven van bijvoorbeeld tips. We erkennen talenten bij een kind en stimuleren deze door het bieden van ruimte, uitdagingen, aanschaf van materialen en in hun enthousiasme te stimuleren.

Sociale competentie; Wij willen kinderen ruimte bieden om sociale *ervaringen* op te doen, waardoor *vaardigheden* verworven worden. Elk kind krijgt individuele zorg en aandacht. Ook de groep heeft een belangrijke functie, want kinderen maken deel uit van de samenleving. Wij zien kindercentrum Het Kompas als een samenleving in het klein waar kinderen kunnen oefenen. Dit gaat letterlijk en figuurlijk met vallen en opstaan. Wij stellen kinderen in de gelegenheid om vanuit het kindercentrum de wereld om hen heen te ontdekken.

Kinderen leren van én door elkaar, voor nu én later. Het kennismaken met andere volwassenen en kinderen, het respecteren van anderen en het opkomen voor eigen belang zijn belangrijke toegevoegde waarden van het samenzijn in een groep. In de groep worden deze vaardigheden gestimuleerd door bijvoorbeeld elkaar te helpen, speelgoed samen op te ruimen, tafel te dekken, het vieren van feestelijke gebeurtenissen en activiteiten te organiseren.

Waarden en normen; Wij hechte veel waarde aan waarden en normen. Het eigen maken van waarden en normen maakt onderdeel uit van de morele ontwikkeling. Binnen en buiten de groep doen zich situaties voor waarvan op dit gebied veel leermomenten zijn; bijvoorbeeld pijn en verdrietige situaties, ruzie of een maatschappelijke gebeurtenis. Door de reacties van beroepskrachten op dit soort situaties ervaart een kind wat wel en niet goed is. Ons eigen gedrag heeft hierbij dus een belangrijke voorbeeldfunctie. Wij keuren agressief gedrag - zowel verbaal als non-verbaal- af voor kinderen, maar ook voor alle volwassenen waar het kind mee te maken krijgt, binnen en buiten het kindercentrum.

Bij Het Kompas worden waarden en normen spelenderwijs aan de kinderen meegegeven; de fruitschaal gaat rond en iedereen pakt er een stukje uit, we doen een spelletje en iedereen die wil mag meedoen etc. Ook door het geven van het goede voorbeeld leren kinderen veel. Toch moeten wij soms grenzen stellen aan wat kinderen mogen en blijft corrigeren nodig. Deze grenzen moeten duidelijk zijn voor de kinderen en ook aan hen uitgelegd worden.

Om veiligheidsredenen moeten overmoedige kinderen -zien zelf het gevaar niet van wat ze doen- tegen zichzelf beschermd worden. Kinderen mogen niet naar boven lopen op de grote glijbaan, al zullen er best kinderen zijn die dat kunnen. Ook is het belangrijk dat de grotere kinderen rekening houden met de kleintjes enz.

Wanneer dingen gevaar opleveren voor kinderen zal de boodschap kort en duidelijk zijn: Dit mag niet - uitleg volgt later als de situatie weer veilig is-. In minder gevaarlijke situatie zal de beroepskracht het kind vanuit zichzelf toespreken: Ik wil niet dat jij dit doet, want.../ Ik vind dit niet kunnen omdat ... Bij Het Kompas zijn we ervan overtuigd dat positief belonen van gewenst gedrag beter werkt dan het corrigeren van ongewenst gedrag. Wanneer een kind negatief gedrag vertoont, zal dit in eerste instantie (wanneer mogelijk) genegeerd worden door de pedagogisch professionals. Negatieve aandacht is ten slotte ook aandacht. De andere kinderen zullen beloond worden met complimenten over hun gedrag dat wel heel goed is. Wanneer het negeren geen invloed heeft op het gedrag van het betreffende kind, zal het kind wanneer het nog steeds hetzelfde gedrag vertoont, (eventueel met tussenkomst van een waarschuwing) samen met de pedagogisch professional de situatie bespreken en samen een passende oplossing bedenken voor het probleem. Wanneer het kind hier (gezien de leeftijd of het niveau) niet aan toe is, of de situatie het niet toelaat, bepaalt de pedagogisch professional wat de consequentie is.

Bij onenigheid tussen de kinderen wordt gestimuleerd dat de kinderen dit eerst zelf proberen op te lossen voordat we ingrijpen. Natuurlijk houdt de beroepskracht in de gaten of haar hulp hierbij nodig is. Wij kennen de kinderen en de kinderen de pedagogisch professionals en de beroepskrachten weten welk kind ze hierin moet stimuleren of juist af moet remmen. Gedrag dat gevaar/pijn oplevert voor het kind zelf of voor anderen wordt door ons niet geaccepteerd. Net als herhaaldelijk niet luisteren, dingen kapot maken, en ander storend gedrag. We maken het kind duidelijk dat dit niet mag en verduidelijken waarom dit niet mag. Ook hier weer door middel van de ik-boodschap. Wordt dit gedrag herhaaldelijk vertoond door hetzelfde kind, dan kan het kind door de beroepskracht even (niet langer dan 3-4 minuten) buiten de activiteit geplaatst worden. Dit kan variëren van even niet mee mogen doen tot apart op een stoeltje of even bij de pedagogisch professional komen. We willen hiermee het kind leren dat bepaald gedrag echt niet getolereerd wordt. Door het kind te laten herhalen wat je vertelt en het daarna weer samen 'goed' te maken, maken we negatieve situatie niet erger dan het is.

→ Zie ook Protocol Waarden en Normen.

- de spraak-taalontwikkeling

Zelfs de jongste kinderen kunnen zichzelf al kenbaar maken, door bijvoorbeeld geluidjes (brabbelen), gebaren en oogcontact. Rond het eerste jaar komt daar ook taal bij. Taal wordt namelijk steeds belangrijker voor kinderen. Zo leren ze dat de klanken die ze horen betekenis hebben en krijgen ze een houvast om de wereld om hen heen te verkennen.

Rond de eerste verjaardag, dit kan ook eerder of later zijn, zullen ze dan ook hun eerste woordjes gaan zeggen. Hun woordenschat zal daarna groeien.

Een dreumes zal op een gegeven moment twee woord-zinnen gaan gebruiken. Na deze fase breidt het taalgebruik zich snel uit. De zinnen worden langer en complexer.

Bij een schoolkind zal de spraak-taalontwikkeling gelijk op gaan met de cognitieve ontwikkeling.

Kinderen ontwikkelen hun taal door met anderen te praten. Daarom zullen wij tegen, maar vooral met het kind praten, waarbij wij erop letten dat ons eigen taalgebruik duidelijk en correct is. Spelenderwijs bereiden ze hun woordenschat uit. Hiervoor benoemen wij met name de jongste kinderen wat we (gaan) doen, de materialen die we gebruiken etc. Daarnaast wordt er dagelijks in iedere groep en voor iedere leeftijd een boek (voor)gelezen, liedjes gezongen, rijmpjes en versjes opgezegd en woordspelletjes gedaan. Het Kompas is lid van de bibliotheek die door de kinderen tot 4 jaar met enige regelmaat wordt bezocht. we besteden veel aandacht aan de jaarlijkse Nationale Voorleesdagen in januari, de Kinderboekenweek in oktober.

-cognitieve ontwikkeling

Nadenken, geheugen, redeneren, waarnemen en problemen oplossen zijn allemaal aspecten van de cognitieve ontwikkeling of wel de verstandelijke ontwikkeling. De cognitieve ontwikkeling en de taalontwikkeling zijn nauw met elkaar verweven en bepalen voor een groot deel hoe goed kinderen kunnen leren, op school en daarbuiten. Kinderen ontwikkelen hun verstandelijke vermogens in interactie met de wereld om hen heen. De meeste kinderen zijn uit zichzelf nieuwsgierig en leergierig. Bij Het Kompas spelen de pedagogisch professionals daarop in, door iets aan te bieden wat past bij die interesse en wat kinderen uitdaagt om een stapje verder te zetten in hun ontwikkeling.

Een baby ervaart iets, reageert daar in een reflex op, en voelt wat daarvan het effect is. Vanaf de derde maand kan hij/zij bewegingen herhalen. Dan komt hij/zij terecht in een soort cirkeltje van waarnemen en doen: iets ervaren, reflexmatig reageren, het effect ervaren, de handeling herhalen en het effect opnieuw ervaren. Daar leert hij/zij van. Vanaf ongeveer 8 maanden begint de baby door te krijgen dat een speeltje niet weg is als we het onder een doek verstoppen. Dat heet 'objectpermanentie' en is een belangrijke ontwikkeling in het denken van het kind. Het is het begin van abstract denken: het kind begrijpt dat er iets is terwijl hij het niet kan zien of kan vasthouden. Rond de 12 maanden is een baby in staat om simpele problemen op te lossen, als die overeenkomen met problemen die hij/zij al eerder is tegenkomen en toen heeft opgelost. In de babygroep bieden we (voel)boekjes aan, benoemen plaatjes in boeken, laten het kind pagina's om slaan, spelen 'kiekeboe', bekijken elkaar in de spiegel en zorgen voor materialen en speelgoed waar het kind spullen in- en uit kan halen als manden, dozen, vormenkubus etc.).

Dreumesen leren simpele opdrachtjes steeds beter begrijpen, maar hij/zij snapt nog niet dat een verbod nog steeds geldt, ook als de beroepskracht zich omdraait. Door dat de motoriek steeds beter wordt gaat het kind vaker op onderzoek uit en leert de verschillen kennen tussen kleuren, geuren, geluiden en materialen. Dreumesen vinden het heerlijk om ons te imiteren en hiervoor betrekken we de kinderen bijvoorbeeld bij simpele schoonmaakwerkzaamheden, bieden verkleedkleren aan en is samen spelen in de huishoek een feest.

Peuters leren door van alles uit te proberen en alle ontdekkingen en nieuwverworven vaardigheden oeverloos te herhalen. Het opzoeken van de grenzen van wat wel en niet mag en de mogelijkheden van het eigen lichaam worden opgezocht en spelen met leeftijdsgenootjes wordt steeds interessanter. Peuters die het kdv bezoeken draaien geregeld mee bij de vve peuterspeelzaal waar ze volop de ruimte krijgen om met leeftijdsgenootjes te spelen en er is veel aandacht om spelenderwijs de cognitieve vaardigheden eigen te maken. Dit gebeurt d.m.v. puzzelen, spelletjes als ordenen van voorwerpen naar soort, grootte of kleur. Ook de knutselwerkjes, spelactiviteiten en woordkaarten zijn gebaseerd op de cognitieve ontwikkeling.

Vanaf de basisschool denken kinderen vooral concreet, vanuit een eigen ervaringen en zintuigelijke waarnemingen. We bieden spelletjes als memorie en woordzoeker aan en in combinatie met bestaand speelgoed, kosteloos materiaal aan om de kinderen uit te dagen tot experimenteren. Het zelfvertrouwen wordt gestimuleerd door het kind alles wat zelf kan, ook zelf te laten doen.

Bij kinderen vanaf circa zeven jaar leren de kinderen lezen, schrijven en rekenen. Vaak gaan ze zelf lezen over onderwerpen die hen interesseren en bieden we de jongste kinderen eenvoudige informatieve boekjes aan, die de kinderen zelfstandig kunnen lezen. Het speelgoed wordt complexer met K'nex, kapla, technisch lego etc. wat de kinderen nieuwe uitdagingen biedt.

Bij tieners is het logisch denken goed ontwikkeld en beschikken de kinderen over voldoende taalvaardigheid om meer complexe begrippen en redeneringen onder woorden te brengen. Kinderen zijn beter in staat om abstract te denken, over situaties die zij niet zelf hebben meegemaakt. Ook kunnen ze zich inleven in verschillende standpunten. Dat maakt deze periode geschikt om bijvoorbeeld rollenspellen te spelen en besteden we aandacht aan debatteren en kinderparticipatie. Om lezen te blijven stimuleren dagen we de tieners uit om interactief voor te lezen aan bijvoorbeeld de jongste kinderen.

-motorische (lichamelijke) ontwikkeling

De ontwikkeling van het bewegen verloopt in de eerste vier levensjaren bij iedereen vrijwel gelijk, mits het kind zich veilig voelt. Hiermee wordt bedoeld dat kinderen hetzelfde patroon zullen volgen, maar dat het per kind verschilt in welk tempo dit gebeurt.

Baby's groeien enorm het eerste jaar. In het begin zijn de bewegingen onwillekeurig (reflexen) bijvoorbeeld aan het zuig- en grijpreflex. Deze reflexen zullen overgaan in automatische bewegingen, zoals de evenwichts- en opvangreactie. Rond drie maanden worden de bewegingen meer gecontroleerd, baby's gaan op een gegeven moment doorkrijgen dat ze deze bewegingen bewust in kunnen zetten. Hun spieren worden dan aangestuurd vanuit het zenuwstelsel. Baby's kunnen met hun ogen een voorwerp volgen en draaien hun hoofd in de richting van geluiden.

Rond de 4 maanden begint een baby met rollen, rond de 6 maanden probeert de baby te gaan zitten, vanaf 7 maanden gaan baby's tijgeren (begin van kruipen) en als een baby 8 of 9 maanden is gaat het kruipen (of bilschuiven). Tussen 5 en 9 maanden raken kijken, luisteren, voelen en bewegen steeds beter op elkaar afgestemd. Met 10 maanden kan het kind staan met steun en gebruikt de wijsvinger veel. Rond het 1^e levensjaar kan een kind loslopen (het hoeft niet) en een half jaar later is er een duidelijke ontwikkeling van de fijne motoriek, de pincetgreep; kleine voorwerpen oppakken met duim en wijsvinger. Rond twee jaar gaat lopen steeds soepeler, is klimmen en klauteren een must en het krabbelen op papier een uitdaging. Lopen is voor peuters een nieuwe en snelle manier om de wereld te ontdekken. De zelfstandigheid en zelfredzaamheid worden mede hierdoor vergroot. Bij peuters zorgt de bewegingsvrijheid voor een bepaalde ontdekkingsdrang. Niets is meer veilig, omdat de kinderen naast lopen ook kunnen klimmen; vooral de grove motoriek wordt geoefend bij peuters. Tekenen is nog krassen en tussen het tweede en vierde levensjaar worden de meeste kinderen zindelijk.

Kleuters zijn juist meer bezig met de fijne motoriek: kralen rijgen, zelf knopen dicht doen en binnen de lijntjes willen kleuren. Maar door te rennen, het leren fietsen en het leren vangen van een bal, wordt tevens de grove motoriek verbeterd.

Schoolkinderen zijn erg beweeglijk; voetballen, tikkertje spelen en touwtjespringen zijn zaken die zij over het algemeen erg leuk vinden. De fijne motoriek wordt verbeterd, net als het concentratievermogen. Bij Het Kompas ondersteunen de beroepskrachten het kind in zijn motorische ontwikkeling door middel van spel, bewegingsactiviteiten en bewegingsruimte, zowel binnen als buiten. Kinderen moeten zich vrij kunnen bewegen en hun energie kwijt kunnen. De pedagogisch professional biedt het kind dan ook de mogelijkheid om dit te kunnen doen door kansen te creëren en te grijpen. Hierbij zorgt ze voor een veilige speelruimte en voor geschikte materialen die de motorische ontwikkeling stimuleren. Ook zal ze het kind tijdens deze activiteiten observeren, zodat ze aan kan aansluiten bij de interesses en behoeften van het kind. Hierdoor kan ze ook beter inschatten wat een kind al zelf kan en waar het nog hulp bij nodig heeft, oftewel aansluiten bij de zone van de naaste ontwikkeling. Hierbij wordt uiteraard rekening gehouden met de ontwikkelingsfase en leeftijd van het kind. Kinderen die meer uitdagingen of ondersteuning nodig hebben, krijgen dit.

Buitenspelen vinden we heel belangrijk en van de jongste tot de oudste kinderen gaan we dagelijks naar buiten, ook als het weer wat minder is. Kinderen van de baby & dreumesgroep maken een uitstapje met de wandelwagen, bolderkar of fiets naar dorp, kinderboerderij of bos. Maar ook in de eigen tuin is volop de ruimte om de motorische vaardigheden te ontwikkelen.

Met de peuters worden eveneens uitstapjes gemaakt, wandelend of met de bakfiets. Hierbij worden de speeltuin, bos, strand of duinen bezocht. In tuin zijn volop natuurlijke speelmaterialen aanwezig om in- en op te klimmen en voorzien we ruimschoots in rijdend materiaal. De zandbak heeft een centrale plaats en bij regen gaan we lekker in de plassen stampen.

Met de schoolkinderen die de BSO bezoeken is het een must om na een dag leren en moeten, lekker uit te waaien en nieuwe energie op te doen. Er zijn diverse speelveldjes in de buurt en de beroepskrachten zorgen voor veel gevarieerd sport en spel aanbod.

-creatieve ontwikkeling

De essentie van creativiteit is iets bedenken of doen wat nieuw is, anders dan de vaste manieren die je geleerd hebt. Jonge kinderen kennen nog geen vaste manieren en veel wat ze doen is nieuw. Ze zijn dus nog niet geremd in hun creativiteit. Kinderen hebben niet alleen een frisse kijk op de wereld, ze barsten ook nog eens van de fantasie en creativiteit. Vooral jonge kinderen worden daarbij (nog) niet tegengehouden door het idee dat iets niet mooi kan zijn of dat het niet goed is. Ze worden geboren met het vermogen om te vragen, te dromen en zich te verwonderen. Alles kan en dat is goed. Of het nu gaat om (toneel)spelen, dansen, zingen, muziek maken, knutselen, tekenen, schilderen, koken of bakken. Naarmate kinderen ouder worden, worden ze zich meer bewust van zichzelf; hoe ze overkomen op anderen en wat anderen ervan kunnen vinden. Dat kan de creativiteit belemmeren en dat is jammer want creatieve activiteiten zijn niet alleen leuk, maar ook goed voor de emotionele expressie (het zingen van een vrolijk of verdrietig liedje), de taalontwikkeling (denk aan dialogen bij een rollenspel), de concentratie, de fantasie, de motoriek, de cognitieve ontwikkeling en sociale vaardigheden. Daarnaast dragen creatieve activiteiten bij aan de zelfstandigheid van kinderen en leren ze op creatieve wijze problemen op te lossen.

De meeste jonge kinderen, maar ook oudere kinderen, zullen het fijn vinden om iets samen met de pedagogisch professional uit te proberen en niet alleen. Dat samendoen heeft veel voordelen. Het geeft het kind meer zelfvertrouwen en de pedagogisch professional leert het kind (nog beter) kennen (denk aan sterke en zwakke kanten, en strategieën om problemen op te lossen).

De pedagogisch professional is zich bewust van haar rol in dit proces: ze stimuleert het kind om veel te ontdekken en uit te proberen en denkt niet in termen van goed en fout. Daarbij zorgt ze ervoor dat er genoeg geschikt en veilig materiaal beschikbaar is, wat aansluit bij de verschillende behoeften en leeftijden van de kinderen.

Bij Het Kompas besteden we veel aandacht aan de creatieve ontwikkeling door veel verschillende (onbekende) materialen en activiteiten aan te bieden. Materialen waarmee geëxperimenteerd kan worden. Het kind moet ervaren dat materialen verschillend aanvoelen, dat een soort materiaal voor verschillende dingen kan worden gebruikt, het moet kunnen ruiken, voelen en eventueel proeven. Het kind moet zijn gang kunnen gaan, zonder dat het van buitenaf steeds wordt geremd.

Ondanks het feit dat computers, tablets, elektronische spelletjes, mobieltjes, televisie, internet, social media etc. op steeds jongere leeftijd niet meer uit onze maatschappij weg te denken zijn, beperken we dit bij Het Kompas zoveel mogelijk. Bij het Kompas zijn geen pc's en tablets voor de kinderen voorhanden. Het gebruik van mobieltjes is beschreven het protocol Media. We vinden het belangrijk dat kinderen veel bewegen (met name buiten) en zich ook leren vermaken zonder deze elektronische middelen en de fantasie weer volop de ruimte krijgt.

Door oud en nieuw te combineren zien we dat de creativiteit en fantasie van kinderen (weer) verbeterd wordt, het zelfvertrouwen groeit: er is immers altijd een oplossing en het doorzettingsvermogen wordt vergroot. Dit doen we o.a. door het aanbieden van gezelschapsspelletjes, toneel, zang en dans, bakken en koken, timmeren, kleien, water en zand, verschillende bouwmaterialen met elkaar gebruiken, interesse, aanmoediging, ideeën serieus te nemen, zich zelf te zijn, ruimte voor dagdromen, problemen proberen zelf op te lossen, inzet van humor en we doen eens anders dan anders, speur-ontdekkingstocht, strandjuttten, tenten bouwen, schminken, gekke haren-schoenen-hoedjes dag, we vinden alles mooi wat een kind maakt en/of presenteert; het gaat immers om het proces en troep maken mag maar we leren wel samen weer opruimen.

Bij iedere groep zijn het gehele jaar diverse creatieve activiteiten voorhanden en tijdens de vakantie weken is er een programma met themagerichte activiteiten en uitstapjes.

-seksuele ontwikkeling

Op het moment dat een kind geboren wordt, zijn de seksuele gevoelens in de basis aanwezig. Net als alle andere gevoelens en emoties moeten deze gevoelens zich nog verder ontwikkelen. Een baby tussen vier en zes maanden kan voor het eerst de eigen geslachtsdelen aanraken en vastpakken. Op dat moment ervaart het een gevoel dat tegelijk prettig en spannend is. In eerste instantie ervaart het deze gevoelens op een toevallige manier.

In het tweede jaar kan een kind onthouden wat het kort daarvoor heeft gedaan om dat prettige gevoel te krijgen. Vanaf dat moment zal het kind herhaaldelijk de eigen geslachtsdelen aanraken. Dit geeft een rustig, ontspannen gevoel. Voor de seksuele ontwikkeling van het kind is het belangrijk dat deze gedragingen niet meteen worden afgeleerd.

Vanaf het derde jaar kan een kind regels en sociale normen leren. We leren het kind dat er situaties zijn waarin het vastpakken van de eigen geslachtsdelen wel of niet mag, zonder het kind of zijn gedrag af te keuren. 'Ik snap dat het lekker voelt, maar dat doen we niet in de supermarkt. Straks als je op je eigen kamertje bent mag dat wel.'

Tussen het tweede en vierde jaar ontwikkelt het kind zijn identiteit. Het kind ontdekt dat het een persoon is anders dan alle andere personen en zal zichzelf vaker 'ik' noemen. Het wordt zich bewust van zichzelf en het eigen lichaam. Ook kan het kind erg nieuwsgierig zijn naar andere blote lichamen. In het begin zal het ongegeneerd kijken naar het lichaam van andere kinderen en volwassenen, bijvoorbeeld door bij een ander kind de broek naar beneden te trekken. Als kinderen merken dat grote mensen dat niet goed vinden, gaan zij dit verpakken in spelletjes, zoals vadertje/ moedertje, doktertje of baby'tje krijgen. Tussen het tweede en vierde jaar ontwikkelt zich ook de sekse-identiteit. Dat betekent dat een kind weet of het een jongentje of een meisje is. Zodra het kind zich daar bewust van is, zal het zich gaan gedragen als een jongetje of een meisje. Tenslotte bereikt een kind op deze leeftijd ook een mijlpaal in de taalontwikkeling. Het gaat veel waarom vragen stellen. Ook kan het veel vieze woorden gaan zeggen. Zeker als volwassenen daar boos of ongemakkelijk op reageren is dat een leuk spelletje.

Vanaf het vierde jaar begint een kind met het ontwikkelen van vriendschappen. Een kleuter is steeds beter in staat zich in te leven in een ander en zich voor te stellen wat de gevolgen van het eigen gedrag voor een ander kunnen zijn. Het zelfbeeld begint zich te ontwikkelen. Kinderen leren dat gevoelens van vriendschap van elkaar kunnen verschillen. Ze experimenteren met die verschillende gevoelens en de verschillende benamingen voor die gevoelens. Zo kan een kind zeggen verliefd te zijn op de juffrouw, de vader, de moeder of het konijn. Het is belangrijk dat een kind serieus genomen wordt in deze gevoelens. Kinderen vanaf vier jaar leren dat op school en kinderopvang andere regels gelden dan thuis. Zij hebben de regels geleerd waaronder seksueel gedrag wel of niet wordt toegestaan in huis, op school bij de opvang en elders. Het aanraken van de geslachtsdelen gebeurt daarom bijna niet meer in het bijzijn van anderen. Wel zijn ze nog steeds erg nieuwsgierig naar hun eigen lichaam en seksuele gevoelens. Seksuele spelletjes zoals vadertje/moedertje, doktertje of baby'tje krijgen worden steeds vaker buiten het gezichtsveld van volwassenen gespeeld.

Kinderen van zeven tot negen jaar gaan steeds meer om met kinderen van het eigen geslacht. Binnen de groep heersen allerlei regels en als een kind erbij wil horen, zal het zich aan de groepsregels moeten houden. Jongens vinden meisjes vaak 'stom' en 'kinderachtig' en meisjes vinden jongens vaak 'te wild' en 'te stoer'. Voor een kind is het soms belangrijk om binnen de groep te laten zien hoe groot, sterk en slim het is. Seksuele kennis en seksueel taalgebruik kunnen dan gebruikt worden als competitie. Zo wisselen kinderen schuine moppen uit (die ze zelf lang niet altijd begrijpen) en bedenken ze rijmpjes met veel seksuele woorden en toespelingen. De volwassen seksualiteit is voor de meeste kinderen van deze leeftijd iets wat niet tot hun belevingswereld hoort. Op deze leeftijd kan het gebeuren dat een kind zich ongemakkelijk gaat voelen als andere mensen zijn/ haar blote lichaam kunnen zien. Vaak wil het kind zich niet meer uitkleden waar anderen bij zijn. We vinden het belangrijk om de wens van het kind te respecteren als het zich niet meer bloot in het openbaar wil vertonen. Dat hoort bij de leeftijd.

Ook het onderscheid tussen vriendschap, verliefdheid en houden van wordt voor kinderen op deze leeftijd steeds duidelijker. Evenals het verschil tussen knuffelen en vrijen. Verliefdheden kunnen heftige gevoelens teweegbrengen, zonder dat kinderen daar seksuele gevoelens aan hoeven te koppelen. Soms willen ze bij elkaar in de buurt zijn. Een eerste voorzichtige aanraking (tegen elkaar aanzitten, handje geven, arm om elkaar heen) kan een spannend gevoel geven.

Voor de meeste kinderen begint tussen de tien en twaalf jaar de puberteit. De start van de puberteit hangt samen met de ontwikkeling van de geslachtshormonen. Hierdoor gaat deze leeftijdsfase soms gepaard met (sterke) stemmingswisselingen. Kinderen kunnen ook onzeker zijn over hun eigen lichaam. Voor het zelfbeeld is het belangrijk dat we extra positief en bevestigend zijn. Sommige kinderen ontdekken nu hun seksuele voorkeur. Het hangt van hun omgeving af wat zij met deze gevoelens doen. Verliefde gevoelens nemen toe maar gaan nog niet of nauwelijks gepaard met lichamelijk gedrag. De seksuele gevoelens worden heftiger door de ontwikkeling van de geslachtshormonen, wat bij sommige kinderen kan leiden tot masturberen. Ook krijgen kinderen meer interesse in volwassen seksualiteit. Gemiddeld begint de lichamelijke puberteit bij meisjes rond het tiende en bij jongens rond het twaalfde jaar. Bij meisjes begint de puberteit met de ontwikkeling van de borsten. Daarna volgt de groei van oksel- en schaamhaar. Meisjes groeien in de lengte en de lichamelijke ontwikkeling in deze leeftijdsfase wordt afgesloten met de eerste menstruatie, gemiddeld op dertienjarige leeftijd. Na de eerste menstruatie houdt de groeispuurt op. Ze groeien daarna nog wel verder, maar niet zo snel meer.

Bij jongens begint de puberteit meestal met de groei van de testikels en de penis, gevolgd door de groei van oksel- en schaamhaar. De groeispuurt begint en de stem verandert. Ook krijgt de jongen zijn eerste snor- en baardharen. De lichamelijke ontwikkeling in deze leeftijdsfase eindigt met de eerste zaadlozing, op gemiddeld veertienjarige leeftijd. De groeispuurt houdt dan op, waarna ze nog een aantal jaren in een rustiger tempo doorgroeien.

Het Kompas heeft de opvoedingsdoelen uit de wet Kinderopvang vertaald in de volgende uitgangspunten voor het pedagogisch handelen op het gebied van seksualiteit:

- Zorgdragen voor een affectieve en veilige omgeving (geborgenheid en veiligheid)
- Ruimte bieden voor het onderzoeken van seksuele gevoelens en gedrag (ruimte en uitdaging) - eerlijk, open en respectvol omgaan met vragen en gevoelens van kinderen, dus heldere informatie geven en bijdragen aan een positief zelfbeeld
- Kinderen leren omgaan met eigen behoeften en behoeften van anderen
- Leren welke seksuele gedragingen wel en niet kunnen en rekening houden met anderen (respect).

Voor kinderen in de basisschoolleeftijd leeft het thema seksualiteit nog sterker dan bij 0-4-jarigen, omdat hun wereld steeds groter wordt. Hoe de pedagogisch professionals bij Het Kompas daarmee omgaan is afgestemd met de oudercommissie en ouders/verzorgers.

0-2 jaar

- we bevorderen het gevoel van veiligheid door vertrouwde geluiden en vaste gezichten in de groep
- lichamelijk contact en liefkozingen voor het kennismaken met lichamelijkeheid en intimiteit
- een baby leert door te voelen en ervaren, ook de geslachtsdelen (meestal bij toeval) en ervaart dat dit fijn voelt, op deze leeftijd laten wij dit ook toe

2-4 jaar

- we geven de peuters het gevoel open te kunnen zijn over zijn/haar lichaam door geïnteresseerd te zijn, informatie te geven over het lichaam, woorden te geven aan gevoelens die we bij het kind zien
- we leren kinderen eenvoudige omgangsregels zoals geen dwang, pijn of gevaar en benoemen het verschil tussen jongens en meisjes als we merken dat kinderen daar aandacht voor hebben
- we straffen kinderen niet bij ongewenst seksueel gedrag, maar geven uitleg waarom en we leren de peuters wanneer het gepast of ongepast is om hun geslachtsdelen aan te raken.
- we leren de kinderen elkaars privacy te respecteren (aanraken, kusjes geven, bij verschonen, toiletbezoek) en we leren de kinderen inzien wanneer ze 'ja' of 'nee' zeggen
- de ruimtes en hoeken zijn zo ingericht dat we altijd mee kunnen kijken en we spelen met de kinderen mee.

4-6 jaar

- we leren de kinderen van deze leeftijd sociale regels aan over wat wel of niet seksueel toelaatbaar gedrag is. Een meisje van 4 jaar dat trots haar vagina laat zien vertellen we dat ze trots mag zijn op haar lichaam, maar dat zij dat beter niet in de groep kan laten zien. Andere kinderen zouden haar kunnen uitlachen of het vervelend kunnen vinden. Daarnaast vinden we het belangrijk dat je sommige dingen voor jezelf houdt.
- kleuters geven we middels open gesprekken informatie over het lichaam; dat jongens een piemel hebben en meisjes een vagina, en over waar de baby's vandaan komen. We houden het eenvoudig, door stem en taalniveau op de leeftijd af te stemmen
- er zijn duidelijke spelregels; als je geen zin hebt in doktertje spelen, hoef je het niet te doen; steek niets in gaatjes; doe een ander geen pijn, we zorgen ervoor dat we mee kunnen kijken en bij twijfel spelen we mee. **6-9 jaar**

- ieder kind geven we complimenten en laten ze weten dat ze zich niet hoeven te schamen voor hun lichaam; we leggen uit dat beelden van mensen in de media vaak niet overeenkomen met de dagelijkse werkelijkheid
- we stellen (open) vragen over verliefdheid: vind je het leuk, spannend? En waarom? Wat voel je? we leggen uit dat je verliefd kunt zijn op iemand van het andere geslacht, op iemand van het eigen geslacht of op beide geslachten en wat hetero-, homo- en biseksualiteit is
- we praten met de kinderen over wat ze belangrijk vinden in vriendschap, wat ze ervan verwachten en wie belangrijk voor ze zijn
- we reageren positief op vragen over seks en zwangerschap, nodigen kinderen uit mee te denken over het antwoord en geven een objectieve uitleg als: Seks is iets dat grote mensen doen als ze elkaar heel lief vinden of verliefd zijn op elkaar of een baby willen maken'
- bij persoonlijke vragen van de kinderen houden we onze persoonlijke grenzen in de gaten, we hoeven niet op alles te antwoorden, zo leren kinderen dat er grenzen zijn en dat ook zij die mogen aangeven. Als we wel antwoorden, proberen we de informatie in een breder perspectief te plaatsen als: 'Het is niet zo belangrijk om te weten wanneer ik voor het eerst seks had, het is veel belangrijker om te weten dat iedereen zelf bepaalt wanneer hij of zij hieraan toe is'.
- schuttingtaal wordt niet getolereerd als stopwoordje of scheldwoord en de kinderen worden op hun gedrag aangesproken en gecorrigeerd; we gebruiken het wel als ingang voor een groeps gesprek;

10-12 jaar

- we benoemen openlijk de veranderingen die in de puberteit plaatsvinden (lichaam, gedrag en gevoel) - we geven niet alleen technische informatie maar bespreken met name ook gevoelens die mensen kunnen hebben bij verliefdheid, zoenen en vrijen en het verschil tussen vriendschap en liefde
- we maken duidelijk dat ieder kind zelf bepaalt wat het wel of niet wil en hoever het wil gaan en dat er een verschil is tussen gewenste en ongewenste seks
- onderwerpen als anticonceptiemiddelen en zwangerschap, geslachtziekten en hoe je deze kunt voorkomen, zijn bespreekbaar bij de tien plus
- pubers hebben interesse in seks en kunnen veel vragen hebben, we maken gebruik van de nieuwsgierigheid en vragen door, verduidelijken en geven met name betrouwbare informatie. De mening van de puber is hierbij belangrijk
- als blijkt dat er behoefte aan is zorgen we dat er verschillende boeken en brochures voor kinderen beschikbaar zijn; ook samen via internet onderwerpen opzoeken is mogelijk, denk hierbij aan Kriebels in je buik en Lentekriebels van de Rutger Stichting.

Omgeving

- de oudercommissie is nauw betrokken bij de ontwikkeling van de visie, het beleid en gedragsregels over seksuele ontwikkeling;
- we betrekken ouders in seksuele ontwikkeling van hun kind en bespreken wat zij wel en niet van Het Kompas kunnen verwachten;

- we informeren ouders als hun kind bij de opvang (veel) bezig is met de seksuele ontwikkeling, zo zijn ouders op de hoogte wat speelt
- ouders kunnen altijd bij Het Kompas terecht kunnen voor vragen en zorgen over de seksuele ontwikkeling van hun kind
- als in de groep veel interesse is voor seksuele ontwikkeling worden ouders middels een nieuwsbrief extra geïnformeerd; hierin wordt o.a. verwezen naar diverse websites over seksuele opvoeding, zoals Opvoeden.nl , JMouders.nl en de webwinkel van Rutgers waar folders en brochures voor ouders en voor kinderen te vinden zijn.

Signaleren

Veel seksueel gedrag dat kinderen vertonen, is 'normaal', oké gedrag; soms is het lastig in te schatten wanneer gedrag 'normaal' is en wanneer niet. In het protocol Waarden en Normen gaan we bij het hoofdstuk Seksuele intimidatie, misbruik en zedenmisdrijf uitgebreid op in.

- Ontwikkeling van het kind: volgen, stimuleren, zorgkinderen, invulling van de doorlopende ontwikkellijn met het basisonderwijs, overdracht intern bij Het Kompas; van KDV naar BSO en het mentor-schap.

Volgen

Om goed aan te sluiten bij de ontwikkeling van het kind hebben de beroepskrachten kennis van de diverse ontwikkelingsfase zoals voorgaand omschreven en volgen de beroepskrachten bij Het Kompas de kinderen dagelijks d.m.v. observeren. Door goed te kijken, te luisteren en vast te stellen wat en hoe een kind zich gedraagt, kunnen we adequaat inspelen op situaties zonder direct te etiketteren, we vinden het immers belangrijk dat een kind zich prettig voelt bij ons.

Om goed in kaart te hebben hoe een kind zich ontwikkeld gebruiken we de observatiemethode uk & puk van het vve-programma ko-totaal.

Bij de baby & dreumes groep wordt tweemaal dat het kind de opvang bezoekt een observatie & registratielijst ingevuld en besproken met de ouders. Als het kind intern doorstroomt naar de peuterspeelzaal/ opvang wordt de observatie doorgegeven en besproken met de mentor van het kind. Verlaat een kind de opvang, dan wordt een kopie aan de ouders meegegeven.

Voor de kinderen van de peuterspeelzaal / peuteropvang wordt driemaal in de periode dat het kind de opvang bezoekt een observatielijst ingevuld en besproken met de ouders. Daarnaast worden eventuele problemen genoteerd in het Zorgboekje, welke de ontwikkeling van peuters weergeeft.

Deze informatie wordt met het overdrachtsformulier na toestemming van de ouders, overgedragen aan de leerkracht van de basisschool waar het kind naar toe gaat (warme overdracht), zodat de doorstroming naar basisonderwijs geoptimaliseerd wordt en er nog beter ingespeeld kan worden op de behoeftes van het kind. Gaan kinderen naar een andere school/opvang dan sturen wij deze op of vragen aan ouders deze mee te geven voor het kennismaking gesprek op school/opvang. Indien nodig (in geval van vve of zorg) vindt een 'warme overdracht' plaats middels een telefonisch of persoonlijk gesprek. De overdracht wordt bij voorkeur verzorgd door de mentor van het kind en alle betrokkenen worden hierbij uitgenodigd.

Bij de BSO wordt niet specifiek gebruik gemaakt van een observatiemethode, maar worden de kinderen uiteraard wel dagelijks geobserveerd en besproken collega's elkaars ervaringen. Bij de haalmomenten wordt voor de ouders ruimschoots de tijd genomen voor informatie-uitwisseling. Bij gebeurtenissen, negatief of positief, wordt het kind in het gesprekje nauw betrokken. Op deze wijze ervaart het kind de band tussen opvang en thuis. Met de ouders van kinderen die zelfstandig van bso naar huis gaan, is direct telefonisch overleg als de situatie daar om vraagt en anders op een geschikt tijdstip, dat ouders bereikbaar zijn. Afhankelijk van de behoefte van de ouders wordt tweemaal per jaar een oudergesprek met de mentor ingepland en indien nodig frequenter.

Stimuleren

Met het dagelijks observeren en de observatie-registratie zijn we in staat om de ontwikkeling van het kind te stimuleren in begeleiding, activiteiten en materialen. Hierbij geven we de kinderen de ruimte om zoveel mogelijk ervaringen op te doen. We bieden uitdagende materialen en activiteiten en spelen in op hun initiatieven. We doen een stapje opzij om de kinderen te laten oefenen, zodat ze ook leren om op eigen benen te staan. Natuurlijk zijn we altijd in de buurt om een oogje in het zeil te houden. We moedigen de kinderen aan, prijzen hun initiatieven en accepteren en waarderen hun oplossingen en ideeën. En vanzelfsprekend troosten we het kind als het even niet mee zit en hebben daarbij oog en respect voor de eigenheid en de autonomie van het kind, dat zelf de inhoud en het tempo van zijn spel bepaalt. Dat betekent niet dat het kind stilstaat in zijn/haar ontwikkeling, we blijven originele en uitdagende activiteiten aanbieden en stimuleren het kind om nieuwe dingen uit te (blijven) proberen, hun fantasie te prikkelen, om te gaan met risico's, zelfvertrouwen op te bouwen en hun eigen grenzen te leren kennen.

Zorgkinderen

Wanneer wij ons zorgen maken over een kind, zal de mentor (of vervanger) dit zo snel mogelijk met de ouders bespreken en overleggen hoe hier (met elkaar) mee om te gaan. Als de zorg blijft voortbestaan of als pedagogisch professionals behoefte hebben aan pedagogische ondersteuning, kan een intern deskundige ingeschakeld worden. In overleg met de coaches wordt de zorgvraag geconcretiseerd en de aanpak besproken met het team en de ouders. In geval er behoefte is aan een extra observatie van een kind, wordt hiervoor altijd eerst toestemming aan ouders gevraagd. De mentor ondersteund bij het concretiseren van de zorgvraag en bij het doorverwijzen naar de juiste externe instanties. Deze stappen, inclusief de communicatie met ouders hierover en de evaluatiemomenten, zijn vastgelegd in het persoonlijk dossier van het kind.

Het Kompas heeft ruime ervaring in het opvangen en begeleiden van kinderen met neurologische of psychische ontwikkelingsbeperking; lichamelijke beperking (het kindercentrum is geheel rolstoelvriendelijk) en/of verstandelijke beperking(en); leerstoornis; communicatiestoornis; autisme en verwante stoornissen; gedragsstoornissen (ADHD, ODD, CD, PPD-NOS), etc. Ieder kind is uniek en ieder kind met een ontwikkelingsbeperking dus ook. Wij geloven dat ieder kind, ook belemmerd door een ontwikkelingsbeperking, veel meer kan dan men denkt. Samen willen we de uitdaging aangaan kwaliteiten te herkennen en te gebruiken om nieuwe kwaliteiten te ontwikkelen. In dat proces is niet de beperking het uitgangspunt, maar is het kind en zijn/haar omgeving dat.

Soms vraagt een kind meer specialistische begeleiding dan wij als organisatie uiteindelijk kunnen bieden. In dat geval wordt er in overleg met ouders contact gelegd met (of verwijzen we ouders door naar) keten- en/of zorgpartners zoals het centrum voor jeugd en gezin (CJG), Voorschools Maatschappelijk Werk (VSMW), de huisarts, het buurt/zorgteam (Wijktteam HvH), Vraagwijzer bij de Stadswinkel etc. Tot dat er een acceptabele en passende oplossing voor het kind is bewerkstelligd, kan het kind Het Kompas blijven bezoeken.

In geval van zeer ernstige zorg over een kind, die niet door ouders erkend of herkend wordt, kunnen er na intern overleg, vervolgstappen worden gezet. Dit wordt teruggekoppeld aan de ouders. De zorg kan ook gemeld worden in de Verwijs Index Risicjongeren (VIR) en indien nodig, maakt Het Kompas gebruik van de landelijke Meldcode Huiselijk geweld en Kindermishandeling.

Invulling van de doorlopende ontwikkellijn met het basisonderwijs

Om dit te optimaal te realiseren en continueren is in het kader van de voortgang van Voor en Vroegschoolse Educatie (vve) op dorpsniveau met de participanten in Hoek van Holland in 2015 gestart met een gezamenlijk plan van aanpak vve op dorpsniveau. Hiervoor zijn zeven indicatoren uit het inspectierapport van Ministerie van Onderwijs ingezet. Onder begeleiding van mw. N. Madaya beleidsprofessional Gemeente Rotterdam Maatschappelijke ontwikkeling Afd. Onderwijs, is na een achttal bijeenkomsten met de participanten een vve Plan van Aanpak op dorpsniveau opgezet en in juni 2016 gerealiseerd tot dit beleid. In dit Beleid vve op dorpsniveau Hoek van Holland zijn de indicators op dorpsniveau ingevuld en bindende afspraken gemaakt op de punten; tijdspad, resultaat, professionalisering en evaluatie.

De drie onderwijsinstellingen en vier centra voor kinderopvang zijn zelfverantwoordelijk voor de invulling intern zij dragen immers de zorg voor een sluitende aanpak bij kinderen van 0-6 jaar. Alle basisscholen in Hoek van Holland zijn verplicht om te voldoen aan de zeven indicatoren, ook als zij geen voorschool zijn. Als een basisschool 20% of meer doelgroep kinderen heeft is dit wel het geval, desondanks moet er een goed plan zijn voor doelgroep of wel gewichtenkinderen. Ook van de kinderdagopvang wordt verwacht dat zij participeren op dorpsniveau. Het beleid wordt twee jaarlijks geëvalueerd en indien nodig bijgesteld en is in te zien bij desbetreffende participanten. Vanaf 2021 is er eveneens extra aandacht voor de BSO kinderen en zijn tevens VSMW, IB-ers en eventueel andere extern deskundigen aanwezig.

Overdracht intern - van peuteropvang naar VSO/BSO

Kinderen die bij Het Kompas doorstromen naar een andere opvangvorm of groep worden hierin begeleidt door de mentor van het kind. De mentor draagt zorg voor de mondelinge overdracht naar de collega(s), begeleidt het kind naar de nieuwe groep (wennen) en informeert de ouders. - *van school naar VSO/BSO*

Het Kompas vangt kinderen op van alle drie de basisscholen in Hoek van Holland. We streven ernaar dat dezelfde beroepskracht op dezelfde dagen de kinderen naar- en van school haalt. De kleuters worden 's-morgens tot in de klas gebracht en er is een korte informatie-uitwisseling met de onderwijskracht. Als er gedurende de schooldag bijzonderheden zijn en de ouders niet bereikbaar, dan kan de school contact met Het Kompas opnemen. Ouders zijn zelfverantwoordelijk voor het afmelden van hun kind bij school/opvang. Ouders dienen hun kind dat gebruikmaakt van de flexibele opvang dit bij de onderwijskracht te melden op de dagen dat het kind door de BSO wordt opgehaald (dit om vermissing te voorkomen). Per school is een vaste verzamelplek voor de kinderen die opgehaald worden. Bij bijzonderheden is er een informatie-uitwisseling tussen pedagogisch professional en onderwijskracht. Tevens kan de school met Het Kompas telefonisch contact opnemen. Als er redenen zijn om over andere zaken contact met school op te nemen, dan gebeurt dit altijd in overleg met de ouders.

Mentorschap

Bij Het Kompas wordt gewerkt met een klein en hecht team en kleinschalige groepen waar dagelijks bekende en vaste beroepskrachten aanwezig zijn. Hierdoor is de pedagogisch professional van de betreffende groep ook automatisch het vaste aanspreekpunt voor ouders en kind. De mentor is het aanspreekpunt voor ouders om de ontwikkeling en het welbevinden van het kind te bespreken en is zij direct betrokken bij de opvang en welzijn van het kind. Het werken met een vaste mentor werkt in de praktijk soms niet zoals verwacht wordt (gesteld in de wet IKK) of zoals geïmplementeerd, dit doordat er soms gewoonweg geen 'klik' is tussen ouders) en mentor en/of kind en mentor. Daarvoor laten we de keuze een beetje bij de ouders en vertrouwen hierbij op onze intuïtie en ervaring. Uiteraard wordt hierover met de beroepskrachten van gedachten gewisseld en adequaat passende (extra) ondersteuning geboden waar nodig. In het belang van het kind vinden we het niet wenselijk om regelmatig van mentor te wisselen en zullen dit tot een minimum beperken. Echter zal de overgang naar een andere mentor onvermijdelijk zijn als een kind wisselt van groep; b.v. van po naar bso. Hoe het mentorschap eruit ziet en welke invulling eraan wordt gegeven kunt u uitgebreid lezen in het Protocol Mentorschap.

Meldcode Huiselijk geweld en Kindermishandeling

Wanneer Het Kompas geconfronteerd wordt met signalen van kindermishandeling in de thuissituatie, een geweld- of zedendelict door een professional van het kindercentrum of seksueel grensoverschrijdend gedrag door kinderen in de opvang, is het van belang dat wij hier op een professionele manier mee omgaan. De verantwoordelijkheden van onze professionals, waar het gaat om vermoedens van kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag, zijn goed vastgelegd in ons Protocol Meldcode Huiselijk geweld en Kindermishandeling en is in te zien op de locatie (logboek).

Vanaf 1 januari 2019 zijn wij verplicht om binnen de meldcode te werken met een afwegingskader. Een afwegingskader beschrijft wanneer en op basis van welke overwegingen, het melden van vermoedens van huiselijk geweld en/of kindermishandeling als noodzakelijk wordt beschouwd. Het afwegingskader formuleert daarnaast wanneer hulpverlening bieden of organiseren (ook) tot de mogelijkheden behoort.

5. Het team; pedagogisch professionals en beroepskrachten

Pedagogisch professionals en beroepskrachten die bij Kindercentrum Het Kompas werken hebben een verantwoordelijke en veelzijdige taak. Zij dienen te beschikken over kennis op het gebied van het verzorgen, begeleiden en stimuleren van kinderen, op elk terrein van hun ontwikkeling. Verder dienen zij flexibel en in staat te zijn een huiselijke, veilige en vertrouwde sfeer te scheppen voor de groep als totaal en voor alle groepsleden afzonderlijk. Het welbevinden voor ouders en kinderen is van essentieel belang. Welbevinden is een abstract begrip en in eerste instantie denken wij hierbij aan de bevrediging van de eerste levensbehoeften zoals voldoende eten, drinken, kleding en een dak boven het hoofd. Daarnaast spelen aandacht en ook fysiek contact een belangrijke rol. Geborgenheid is bijvoorbeeld erg belangrijk voor het welbevinden van kinderen. Afhankelijk van wat het kind op dat moment nodig heeft, zal er bij Het Kompas troost, een luisterend oor of aandacht in het algemeen gegeven worden. De behoeften van het kind staan centraal en is het voor de pedagogisch professional een uitdaging om deze behoeftes te signaleren en hierop in te spelen. Het is belangrijk een vertrouwensband met het kind op te bouwen, zodat het zich in ieder geval veilig genoeg voelt zich op zijn manier te kunnen uiten en zich optimaal kan ontwikkelen/ontplooiën.

Ondanks het flexibele opvangbeleid bij Het Kompas bieden wij een doorlopende en gestructureerde omgeving door vaste pedagogisch professionals op vaste dagen in te zetten, vaste basis- en stamgroepen te vormen en herkenbare dagindeling te bieden. Door duidelijk te zijn, weet het kind waar het aan toe is, zonder dat dit betuttelend of gebiedend overkomt. Uiteraard kan het voorkomen dat deze vastigheid tijdelijk wegvalt, wanneer een pedagogisch professional afwezig is. De opvang zal echter probleemloos voortgezet worden door het inzetten van bekende beroeps-/invalkrachten. In het kader van de continuïteit vinden we het belangrijk dat pedagogisch professionals in een vaste stam- en basisgroep groep werken. Daar er bij Het Kompas met een klein en hecht team wordt gewerkt waarbij diverse beroepskrachten een combinatiefunctie vervullen zijn er, ook tijdens de vakantieweken, voor de kinderen bekende gezichten op dezelfde dagen aanwezig. Tevens is iedere parttime beroepskracht 1 dag per week op een vaste dag flexibel beschikbaar.

Pedagogisch professionals en beroepskrachten houden vertrouwelijke informatie voor zichzelf en zijn zich bewust van hun geheimhoudingsplicht.

Naast de pedagogisch professionals zijn er bij Het Kompas tevens twee pedagogen in dienst die tevens (vve) hbo-coach zijn. Als coach bieden zij zowel individuele- als groepsbegeleiding aan de beroepskrachten. Daarnaast hebben zij frequent overleg m.b.t. de kind besprekingen en zijn de externe contacten en taken verdeeld. Hiermee is er optimale kennis in huis, gebruiken we elkaars expertise en waarborgen wij de aangeboden kwaliteit.

Scholing

Naast de minimale relevante beroepsopleiding conform de CAO-kinderopvang, biedt Het Kompas de beroepskrachten volop ruimte voor bij- en nascholing. Dit kan op individuele basis of in teamverband. Hiervoor wordt jaarlijks een opleidingsplan vastgesteld en we streven ernaar dat de professionals zo min mogelijk op de vastgestelde werkdagen afwezig zijn.

Nederlandse taal

Bij Het Kompas wordt de Nederlandse taal als voertaal gebruikt. De pedagogisch professionals voldoen aan het vereiste 3F niveau op mondelinge taalvaardigheid m.b.t. de Nederlandse taal.

Teamoverleg

De beroepskrachten spreken elkaar dagelijks en er wordt gebruik gemaakt van het overdracht schrift (praktische zaken). Doordat de overlegmomenten dagelijks plaatsvinden en de collega's onderling contact houden zijn de lijnen kort en kan er direct geanticipeerd worden op veranderingen, aanpak en strategie. Door deze betrokkenheid, en de individuele coaching is de continuïteit gewaarborgd. Daarvoor is er gekozen om eenmaal per kwartaal een teamoverleg te houden. Hierin komen inhoudelijke en organisatorische zaken aan de orde die het gehele kindercentrum aangaan. Iedere teamvergadering zal er een ander stukje uit het pedagogisch beleid doorgenomen worden zodat iedereen zich bewust blijft van zijn handelen en evt. wijzigingen ook direct kunnen worden aangepast. Indien nodig worden er extra teambijeenkomsten ingepland of alleen met betrokken opvangvorm en/of professionals.

6. Veiligheid & Gezondheid

Je veilig voelen is onlosmakelijk verbonden met het bieden van een veilige omgeving en gezondheid heeft alles te maken met welzijn: je goed voelen.

Per 1 januari 2018 is de jaarlijkse risico-inventarisatie veiligheid en gezondheid vervangen door een actueel veiligheids- en gezondheidsbeleid. Hiervoor heeft Kindercentrum Het Kompas het Beleidsplan Veiligheid & Gezondheid opgesteld. In dit beleid is o.a. opgenomen hoe Het Kompas de veiligheid en gezondheid van de kinderen zoveel mogelijk waarborgt en in de praktijk daar ook naar handelt; hoe wij het beleid gezamenlijk actueel houden door een continu proces te volgen van opstellen, implementeren, evalueren en actualiseren; we benoemen de voornaamste risico's met grote gevolgen voor de veiligheid en gezond; op welke wijze wij kinderen leren omgaan met kleine risico's; wordt beschreven hoe het risico op grensoverschrijdend gedrag (seksueel, fysiek, psychisch en pesten) door allen binnen het kindercentrum zoveel als mogelijk wordt beperkt en tegen gegaan; het vaccinatiebeleid, het vierogen en orenprincipe; een plan van aanpak zodra zich een ongezonde en/of onveilige situatie zich voordoet; de achterwachtingregeling en hoe Het Kompas het beleid inzichtelijk maakt. In het Beleidsplan Veiligheid & Gezondheid wordt verwezen naar diverse protocollen zoals; vaccinatiebeleid, plaatsingsbeleid; ziekte en verzuim, vierogen en oren principe; gedragscode, klachten; incassoprocedure; uitstapjes; vervoer; hoofdluis etc. Zowel het beleidsplan als de protocollen zijn in te zien bij de locatie in het logboek. Bij aanpassingen wordt advies ingewonnen bij de oudercommissie.

7. Ouderbeleid

De wijze waarop Het Kompas opvang aanbiedt, is gericht op de belangen van zowel de ouders als van de kinderen. Niet alleen het kind, maar ook de ouders zijn dus zeer belangrijk voor ons. Omdat we samen met de ouders een rol vervullen in de opvoeding, streven we naar een optimale afstemming tussen thuis en de opvang. Hiervoor is een vertrouwensrelatie nodig. Een vertrouwensrelatie aangaan met zowel kind als ouder begint bij de eerste keer dat zij bij Het Kompas binnenstappen. Er wordt tijd gemaakt voor het kind en de pedagogisch professional sluit aan bij de belevingswereld van het kind. Wij willen dat het kind zich bij ons welkom, veilig en geborgen voelt. Hetzelfde geldt voor de ouders: ook met hen bouwen wij een vertrouwensband op. Wij tonen begrip, interesse en nemen de ouders altijd serieus waarbij de beroepskracht gevoelens erkent en benoemt door informatie en uitleg te geven over bijvoorbeeld het verloop van de dag.

De dagelijkse mondelinge overdracht bij de breng- en haalmomenten is voor ons in dit opzicht erg belangrijk. Tijdens deze gesprekjes melden we ontwikkelingen die het kind doormaakt en staan we stil bij de 'mijlpalen' die het kind (heeft) bereikt. Wij verwachten van ouders ook dat zij relevante informatie met betrekking tot hun kind met ons delen om samen de zorg voor het kind zo goed mogelijk op elkaar af te kunnen stemmen, voor zover mogelijk binnen ieders grenzen.

Niet alleen vanuit ons pedagogische beleid, maar ook vanuit ons vve beleid bij het kdv en de peuterspeelzaal vinden wij het belangrijk en noodzakelijk, ouders te betrekken. Hiervoor is een Beleid Ouderbetrokkenheid vastgesteld en is in te zien op de locatie (logboek).

Via internet worden tegenwoordig veel contacten gelegd. Het Kompas heeft een duidelijke en overzichtelijke website waarop allerlei informatie te vinden is die ouders nodig hebben. Met de rubriek NIEUWS, houden we ouders op de hoogte van wijzigingen, leuke acties en weetjes.

Bij de baby & dreumes opvang nemen we uitgebreid de tijd voor ouders tijdens de kennismaking, het intakegesprek, wennen en is er zowel een mondelinge als schriftelijke overdracht. Voor iedere baby & dreumes is een logboekje aangelegd waarin niet alleen de pedagogisch professionals de dagelijkse gang van zaken beschrijven, maar tevens aangevuld wordt met tekeningen, verhaaltjes, versjes, liedjes en foto's. Op deze wijze worden kunnen ouders ook thuis op hun gemak lezen en bekijken wat hun kind bij de opvang heeft meegemaakt. Door de speelse indeling kunnen ouders eveneens (belangrijke) informatie met ons delen of een foto toevoegen. Zo ontstaat er een leuke herinnering voor later.

- Bij de peuterspeelzaal en peuteropvang ligt het accent bij het intakegesprek, wenperiode, bij breng- en haalmomenten, de oudergesprekken en extra (ouder)bijeenkomsten. Middels de observatieregistratie zijn er minimaal vier oudergesprekken in de periode dat de peuter de opvang bezoekt en worden alle ontwikkelingsdomeinen, welbevinden en voortgang besproken. Het laatste oudergesprek vindt vlak voor de overstap naar de basisschoolplaats middels de warme overdracht. Indien nodig en op verzoek van ouders of Het Kompas zijn er meer overleg momenten.
- Bij de BSO is het contact met de ouders met name bij het ophalen en tijdens de vakantieperiodes ook bij het brengen van het kind. Kinderen die zelfstandig naar en van de BSO gaan is er met de ouders regelmatig telefonisch contact en vinden er frequente oudergesprekken plaats.

Kindercentrum Het Kompas organiseert regelmatig i.s.m. diverse externe partijen en overige kinderopvangaanbieders, bijeenkomsten voor ouders uit Hoek van Holland.

Dit is een laagdrempelige en vrijblijvende manier om andere ouders en Het Kompas te leren kennen. Naast het verbreden van het netwerk van de ouders worden ook verschillende interessante en leerzame thema's uitgelicht, tevens is er ook veel aandacht ouder en kind. Het Centrum van Jeugd en Gezin, de Taaldeskundige en wijkteam bieden hierbij ondersteuning waar nodig.

Ouders en Het Kompas staan samen voor de opvoeding van het kind, uitgangspunt hierbij is dat er zoveel mogelijk rekening wordt gehouden met de opvoedingsideeën, wensen en vragen. Bij het intakegesprek worden deze aspecten met de ouders besproken en wordt er in het belang van het kind afspraken gemaakt die voor beide partijen acceptabel zijn.

Oudercommissie

De Wet kinderopvang stelt een oudercommissie of cliëntenraad verplicht in iedere vestiging en geeft adviesrecht op diverse punten. De oudercommissie (OC) dient als spreekbuis voor de ouders en is er voor alle opvangvormen bij Het Kompas en we streven er dan ook naar om van iedere opvangvorm een afgevaardigde zitting te laten nemen in de OC. De OC heeft een (huishoudelijk)reglement en komt twee tot vier keer per jaar bij elkaar. Informatie kan opgevraagd worden bij de directie of OC en via het mailadres van Het Kompas. Tevens hangt er informatie over de OC op het mededelingenbord en op de website. Aanmelden voor de OC kan via de directie.

Indien er geen OC aanwezig is, vindt er twee keer per jaar een ouderraadpleging plaats, waarbij ouders geïnformeerd worden en de mogelijkheid hebben om inspraak te hebben in de onderwerpen: uitvoering wet Kinderopvang, pedagogisch beleid, voeding, beleid op het gebied van opvoeding, veiligheid of gezondheid, openingstijden, vve-beleid, klachtenregeling en/of wijziging van prijs.

Klachtenregeling

Het Kompas stelt samen met de professionals alles in het werk om de ouders op de juiste wijze opvang te bieden. Het kan echter voorkomen dat ouders niet geheel tevreden zijn. Hiervoor heeft Het Kompas in het kader van de Wet kinderopvang een Klachtenreglement opgesteld. Deze regeling beschrijft de werkwijze bij het behandelen en registreren van klachten van ouders en is in te zien/op te vragen bij de locatie.

Kindercentrum Het Kompas is lid van de Geschillencommissie. De ouders/verzorgers, maar tevens de oudercommissie kunnen zich met klachten over de toepassing van artikel 60 van de Wet Kinderopvang wenden tot deze commissie.

Tot Slot

In dit Algemeen Pedagogisch Beleidsplan heeft u vooral kunnen lezen over de visie van Het Kompas; de basis van ons handelen. De vertaling van dit beleidsplan naar de dagelijkse praktijk is te lezen in het 'Pedagogisch Werkplan'. Door dat plan te lezen, komt u meer te weten over de praktische uitvoering van dit beleid. Het pedagogisch werkplan is in te zien via onze website en op te vragen bij de directie.

Kwaliteit is doorslaggevend voor de effecten die Het Kompas heeft op de ontwikkeling van kinderen. Ouders moeten ervan op aan kunnen dat het goed zit met die kwaliteit. Het Kompas hecht er waarde aan daarover in gesprek te gaan en te blijven met ouders, pedagogisch professionals, beroepskrachten, bestuur én deskundigen. Deze samenspraak is een voortdurend kritisch proces dat leidt tot verdieping en mogelijk tot vernieuwde inzichten. Het algemeen pedagogisch beleidsplan is dan ook geen eindproduct. Het algemeen pedagogisch beleidsplan en de daaruit voortkomende uitvoering zullen ieder jaar worden getoetst op actualiteit. Hierdoor kunnen wij eenvoudig inspringen op nieuwe inzichten, ontwikkelingen en wettelijke regelgeving met betrekking tot de pedagogische aspecten in de kinderopvang.

Mocht u na het lezen van het Algemeen Pedagogisch Beleidsplan nog vragen of op-/aanmerkingen hebben, kunt u zich te allen tijde wenden tot de directie.

Stella A. Edelman, directeur
Hoek van Holland,
januari 2026.